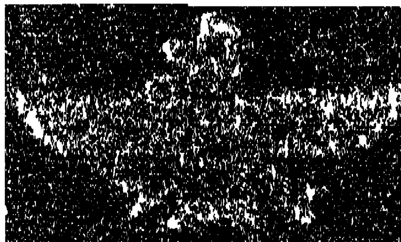
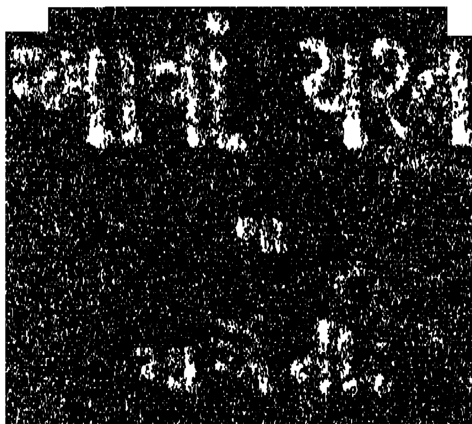

આઅત્ અઓખ્ત અર્દ્વી સૂર અનાહિત,

એરેજૂવો અષાઉમ્ સ્પિતમ! થ્વાંમ્ દથત્

અહુરોમજ્દાઉં રતૂમ્ અસ્ત્વઇથ્યો ગએથ-

યાઉ; માંમ્ દથત્ અહુરો મજ્દાઉ નિપા-

થ્રીમ્ વીસ્પયાઉ અષઓનો સ્તોઇશ; મન

રય ખરૈનઙ્હચ પસ્વસ્ચ સ્તઓરાચ ઉપઇ-

રિ જાંમ્ વિચરેન્તિ મશ્યાચ બિજંગ્ર; અજેમ્

બઓઇધીતેમ્ તા નિપયેમિ વીસ્પ વોહૂ મ-

જ્દ-ધાત અષ-ચિથ્ર, માંનયેન્ અહે યથ

પસૂમ પસુ-વસ્ત્રેમ્.

(જુવો ફ૦ ૯૭ મો).

અર્દ્વી સૂર યશ્ત

બા

માએની.

તર્જુમો કરનાર

મર્હુમ એરવદ તેહમુરસ દીનશાહ

અંકલેસરીઆ.

મુંબાઈ

ધી ફ્રોર્ટ પ્રીન્ટીંગ પ્રેસ.

નં૰ ૧ પારસીબજાર સ્ટ્રીટ.

પેહલી આવૃતી.

રોજ ૨૦ મો, માહ ૧૦ મો ૧૨૪૩ યઝદેજરદી,

તા૦ ૭ મી જુલાઇ ૧૮૯૪.

બીજી આવૃતી.

રોજ ૧૦ મો, માહ ૮ મો યઝદેજરદી,

તા૦ ૨૧ મી એપ્રીલ ૧૯૦૭.

મર્હૂમ બાઈ સાહેબ

લેડી આવાંબાઈ

તે

નામદાર મર્હૂમ સર જમશેદજી જીજીભાઇ

પેહલ્લા બેરોનેટનાં ધનીઆનીની

માનભરેલી યાદગારીને

આ

આવાંયશ્ત

બા માએની

એનાં તર્જુમો કરનારે

મોટાં માન સાથે.

અર્પણ કરી છે.

મુંબાઇ.

રોજ ૨૦ મો. માહ ૧૦ મો ૧૨૪૩ યજદજરદી,

તારીખ ૭ મી જુલાઇ ૧૮૭૪.

બનામે ઇજદે બક્ષન્દએ મેહ્રબાન્.

નેમો અહુરાઈ મઝ્દાઈ!

નેમો અમેષએઇબ્યો સ્પેન્તએઈબ્યો!

નેમો જરથુશ્ત્રહે સ્પિતામહે અષઓનો ફ્રવષેએ!

(નમાજ દાદાર અહુરમજદને! નમાજ અમેષાસ્પંદોને! નમાજ અશો સ્પિતમાન જરથોસ્તનાં ફરોહરને!)

દીબાચો.

આ આવાં યશ્તનો પ્રથમ ગુજરાતી તર્જુમો મર્હૂમ દસ્તુર એદલજી દારાબજી જામાસ્પ આસાજીનાએ, મુંબઇ મધે, યજ્દજર્દી સને ૧૨૦૨ તથા ઇસ્વી સને ૧૮૩૩ માં છપાવ્યો હતો. તે પછી ઇસ્વી સને ૧૮૬૩ માં ડાકટર સ્પીગલે જર્મન ભાષામાં સઘલા ખુર્દેઅવસ્તાના તર્જુમા સાથે છપાવ્યો; અને

તે પછી ઇસ્વી સને ૧૮૬૪ માં મજકૂર જર્મન તર્જુમા ઉપરથી, શેઠ મીનોચેહરજી હોરમજજી કાંમાંજીની ખાસ ફર્માયશથી, ડાકટર સ્પીગલના સઘલા અવસ્તાના જર્મન તર્જુમા ઉપરથી, અંગ્રેજી ભાષામાં આર્થર હેનરી બલીક નામના વિદ્વાને, તર્જુમો કર્યોછે તેમાં આવ્યોછે; અને છેલ્લો વાંચ-નારાઓની આગલ હાલ જે રજુ કરવામાં આવેછે તેછે.

એ તર્જુમાઓ મધેના પેહલ્લા, યાને રૂહશાદ દસ્તૂર એદલજીવાલા તર્જુમામાં, પાછલાઓ સાથે સરખાવી જોતાં, ઘણો મોટો તફાવત જોવામાં આવશે. પણ આજ ૪૧ વર્ષ આગમજ, જે વખતે એ પુરાણી અને મર્દૂદ ભાષાનો અભ્યાસ અત્રે પેહલવીની મદદ વગર થઇ નહિ શકતો હતો, તે સાથે જેમ બીજા ચોકસ અવસ્તાના ભાગોનો પેહલવીમાં તર્જુમો થએલો છે તેમ એ

યશતનો પેહલવી કે ફારસીમાં તર્જુમો થએલો હાલસુધી જોવામાં આવ્યો નથી, તેવા વખતમાં, કોઈબી સાધનની મદદ વગર એ ભાષાંતર કરવાની કોશેશ કીધી છે તે કેટલેક દરજજે વખાનવા લાયક છે.

હાલના વખતમાં અવસ્તાનો અભ્યાસ કરનારાઓને, યુરોપિઅન વિદ્વાનોના એ બાબદના અભ્યાસ તથા તેઓની કીમતી સોધોનો પુષ્કળ લાભ મલેછે, અને તે સાથે સારાં ભાયગે આજ નજદીક ૧૨ વર્ષ થયાં અત્રે મર્હૂમ નામદાર સર જમશેદજી જીજી-ભાઇ પેહેલા બારોનેટના મુબારેક નામની યાદગારી કાયમ રાખવાને, તે અમર નામી રૂહશાદનાં નામવર ધનીઆંની મર્હૂમ બાઇ-સાહેબ આવાંબાઇની ખાહેશથી, 'જંદ પેહ-લવી' મદરેસા ઊઘાડવામાં આવી છે, તેમાં અભ્યાસ કરનારાઓને મોટો લાભ મલેછે, તેવા વખતમાં **આગલા વખત કરતાં**

અવસ્તાના, સારા તર્જુમાઓ થઇ શકે એ સંભવિક છે. પણ સઉથી પેહલલાં જે ગ્રહસ્થે, મજકૂર યુરોપિઅન વિદ્વાનોએ કરેલા અવ-સ્તાના અભ્યાસનો, તથા તેઓએ કરેલી અ-મૂલ્ય સોધોનો ફાયદો, અને તેઓની એ બાબદનો, ફાઇલાલોજીના કાયદા પ્રમાણે, અભ્યાસ કરવાની સુધરેલી રીતી, અત્રેના અભ્યાસીઓમાં, દાખલ કીધી, અને તેઓને એ બાબદના અભ્યાસની ખાહેશ ઉત્પન્ન કરી ઘટતી મદદ કરવા સાથે તેઓને ઉત્તે-જન આપ્યું, અને પોતાનો કીમતી વખત રોકી તેઓને અભ્યાસ કરાવ્યો તે, શેઠ ખુર-શેદજી રૂસ્તમજી કામાજી છે. માટે હાલના વખતમાં, જેબી અવસ્તાના સારા અને ઘણે દરજ્જે શુદ્ધ તર્જુમાઓ, અત્રેના અવસ્તાનો અભ્યાસ કરનારાઓ તરફથી કરવામાં આવે, તેનું માન મજકૂર સર જ૦ જી૦ જરથોશ્તી મદરેસા સ્થાપનારાં નામવર મહૂમ સર જ૦ જી૦ નાં ધનીઆની મહૂમ આવાંબાઇને તથા

એ ખાતાંના તરફતી સાહેબોને અને મજકૂર વિદ્વાન ગ્રહસ્થ—શેઠ ખુ૦ રૂ૦ કામાજીને ઘટે છે.

આ યશતનો તર્જુમો કરવામાં, મજકૂર મદરેસામાં કરેલા અભ્યાસનો, તેમજ મજકૂર ગ્રહસ્થ આગલ કીધેલા ખાનગી અભ્યાસનો, મેં લાભ લીધો છે; અને કેટલેક ઠેકાણે ડાકટર સ્પીગલ—બલીકવાલા અંગરેજી તર્જુમાની તથા ડાકટર યુસ્તી વાલી જંદ શબ્દકોષનીબી મદદ લીધી છે. અને એમાં દાખલ કરેલી આવાં યશત, પ્રોફેસર વેસ્તર્ગાર્ડવાલાં તમામ અવસ્તાનાં નામીચાં દફતર ઉપરથી, અસલ પ્રમાણે છુટા છુટા ફકરાઓ સાથે તથા શુધ્ધ ઉચ્ચારે અને વિરામ ઇત્યાદિ ચિન્હો સાથે છપાવી છે. અને શરૂઆતમાં એ આખી યશતનો તથા સેવટે ચોકસ બાબદોનો, કેટલો‧એક અગતનો ખુલાસો આપ્યો છે, જે પઢનારા સાહેબોને, તેમજ અભ્યાસીઓને એક સરખી રીતે ઉપયોગી થાઇ પડશે.

હાલ સુધી ગુજરાતી અક્ષરે છપાએલાં અવસ્તાનાં નાંહાનાં કે મોટાં દફતરો, એકાદ બે વગર, ઘણાં અશુદ્ધ અને ગલત જોવામાં આવે છે, જે વિશે લંબાન કરવા કરતાં એટલુંજ જણાવવાની રજા લેઉં છું કે વાંચનારા સાહેબો, હાલ સુધી છપાએલાં ખુરદે-અવસ્તાના દફતરોમાં આવાંયશત આવી હોએ, તેનો આ સાથે મુકાએલો કરવાની જો તસદી લેશો તો તે પુસ્તકો કેટલાં અશુદ્ધ છે, તે વિશે તેમની સેહેજમાં ખાતરી થશે.

માટે અવસ્તા, અસલ માફક, શુદ્ધ ઊચ્ચારે ભણવામાં આવે એવા હેતુથી, એક તપાસ તરીકે આ ફકત આવાં યશતની નાંહની ચોપડી બાહેર પાડીછે, કે જો એનો સારો ફેલાવો થાએ અને શુદ્ધ ઉચ્ચારેજ પઢવાનો આપણાં લોકોમાં શોક વધે તો હવેથી એવીજ રીતે બીજા ખુરદે-અવસ્તાની ચોપડીઓ છપાવવામાં આવે. આપરા લોકોના મોટા ભાગને ગુજ-

રાતી જોડાક્ષર વાંચવાનો ઘણો મહાવરો નહિ હોવાથી, તથા ગુજરાતીમાં, અવસ્તાની ભાષા-માં લખાતા ચોકસ અક્ષરો નહિ મલી આવ-વાથી, ગુજરાતી હરફો ઉપર ચોકસ નિશા-નીઓ મુકવી પડે છે, તેથી વાંચનારાઓને ઘણો ગુંચવારો પડે છે, માટે જોડાક્ષરે લખેલી કેતાબોને તેઓ પસંદ કરતા નથી. પણ અવ-સ્તામાંજ જણાવવા પ્રમાણે અવસ્તાનો કોઇબી ભાગ સુદ્ધ ઉચ્ચારે, પદેપદ યાને કોઇબી રીતની ખામી વગર ભણવો જોયે. એ વિશે યજશનેનાં ૨૯ માં હાના ૭ માં ફકરામાં નીચે મુજેબનું ફર્માન મલેછે;

યસ્ચ મે અએતહ્યિ અહૂઇહ્‌વો યત્‌ અસ્‌ત્વ-ઇતિ, સ્પિતામ જરથુસ્ત્ર! બધ્યાંમ્‌ અહુનહે વઇર્યહે દ્રેન્જયેઇ અપ રઓચ્ચયેઇતિ, યત્‌ વા નએમેમ્‌ યત્‌ વા થ્રિશ્‌ઉમ્‌, યત્‌ વા ચથ્‌રૂષેમ્‌, યત્‌ વા પઙ્‌તઙ્‌હેમ્‌, પઇરિ દિમ્‌ તનવ અજેમ્‌ યો અહુરો મજ્‌દાઓ ઉર્વાનેમ્‌ હચ વહિશ્તાત્‌

અહ્‌હૂઓતૂ, અવવઇત્ય બાંજસ્ચ ફ્રથસ્ચ પઇરિ-તનુય યથ ઇમ્ જાનું.

ઉપલા ફકરાનો અર્થ.

સ્પિતમ જરથુશ્ત્ર! જે શખસ આ દુન્યામાં મારા અહુનવરનો અર્ધો ભાગ, ત્રીજો ભાગ, ચોથો ભાગ અથવા પાંચમો ભાગ પઢતી વખતે ઓછો (યાને ખામી ભરેલી રીતે) પઢે તો તે શખસનાં રવાંનને, હું અહુરમજદ, બેહેશતમાંથી આ જમીનની લંબાઇ તથા પોહલાઇ જેટલું દૂર કરશ.

મજકૂર ફકરા ઉપરથી ખુલ્લુ જણાએચ કે અશુદ્ધ રીતે અવસ્તા ભણુવાથી આવી મોટી સજા ભોગવવી પડેછે. માટે બનતી કોશેશથી અવસ્તા શુદ્ધ રીતેજ ભણુવાની સર્વે જરથોસ્તીઓની ફરજછે.

ઉપર જણાવયા મૂજેબ ગુજરાટી જોડાક્ષર ઇત્યાદિની કરાકુટ ટાલવાને સઉથી સુતરો ઉપાય એજ છે કે અવસ્તા જે જુની ભાષાના

અક્ષરોમાં લખાયાછે તેજ ભાષાના અક્ષરોમાં ભણવા જોઇએ. એ ભાષાની લિપી, સઘલી લિપી ભાષાઓની કરતા ઘણીજ સેહેલી અને તદન ગુચવાડા વગરની છે, અને એ ભાષાનાં અક્ષરો ગુજરાટીની માફક કટકા થઇને નહિ પણ અંગરેજી લિપીની માફક, હમેશાં આખાજ લખવામાં આવેછે તેથી તેનું વાંચન ઘણુંજ સેહલું પડેછે. માટે જેમ સઘલા મહજબવાલાઓ પોતાની બંદગી કરવામાં જે ભાષામાં તેઓનો ધર્મ લખાયોછે તેજ ભાષાની લિપી વાપરેછે તેમ આપરા લોકોબી કરે તો બહુ સારૂં કે તેમ કરવાથી સઘલાઓને સેહલાઇથી શુદ્ધ ઉચ્ચારે ભણવાને બની આવશે.

સેવટે આ પુસ્તક છપાવનાર તથા તર્જુમો કરનાર ઉમેદ રાખે છે કે એને સારો આશરો મલસે તથા એમાં જે ભુલચુક રહી ગઇ હોએ તે વિશે વાચનારા સાહેબો દરગુજર કરશે.

તે૦ હી૦ અકલેશવરીઆ.

ખુલાસો.

આ યશતનો અત્રે જે સામતો ખુલાસો આપ્યોછે તે, એ યશતમાં શું બાબદ સમાએલી છે તે જાણવાને, તેમજ એ ખુલાસો એક શાંક=યાં તરીકે, ઉપયોગી થઇ પડશે.

જે લખાનમાં—કોઈબી જીસ્માની તથા રૂહાની કુદરતી શકિતઓ અથવા પદાર્થો, અને મીનોઈ રૂહોના ગુણો, તેઓથી દુન્યાને થતા ફાયદા તથા ગેર ફાયદા, અને તેઓથી દુન્યાને થતી સારી કે માઠી અસર ઈત્યાદિ સાથે, નેકીથી ચાલનારા નેક લોકોને થએલા તથા થતા ફાયદાઓનું, અલંકાર રૂપે, મજકૂર કુદરતી શકિતઓ અથવા મીનોઇ રૂહોને નર અથવા નારીનું રૂપ આપીને વર્ણન કર્યું હોએ, તેને **યશત** એવાંનામે ઓલખવામાં આવેછે.

આ અર્દ્વીસુર અથવા આવાં યશત તથા બીજી સઘલી યશતો લખવાનો જમાનો, એ યશતો અથવા બીજાં કોઈબી અવરતાનાંજ

લખાનો ઉપરથી, ચોકસ રીતે મુકરર થઇ શકતો નથી; પણ એ યશ્તોમાં આવેલી આગલા પાદશાહોની તવારીખ ઉપરથી નીચલી તર્ક બાંધી શકાએછે.

કેટલીએક યશ્તોમાં આગલા પેશદાદી તથા કયાની ટોલાના પાદશાહો તથા પેહલવાનોની, તેઓએ કરેલાં ખુબી ભરેલાં કામોની યાદી તરીકે, તવારીખ આવેલીછે. તેમાં પેશદાદી ટોલાના હુશંગથી તે કયાની ગુશતાસ્પ સુધીનાં પાદશાહોનાંજ નામો જોવામાં આવેછે. પણ તે પછીના કોઇ બીજા પાદશાહનું નામ જોવામાં આવતું નથી. એ ઉપરથી ધારવાને બની આવેછે કે એ યશ્તો પાદશાહ ગુશતાસ્પના વખત પછી તરતના જમાનામાં લખાવી જોઇએ. કેમકે જો ગુશતાસ્પનાં વખત પછી લાંબે વખતે લખાઇ હુતેતો તે વખતનાં જરથોશતી પાદશાહોનું કઇબી બયાન એ યશ્તોમાં જોવામાં આવતો, પણ આટલું તો ચોકસ છે કે એ યશ્તો,

ગાથા, વંદીદાદ, વીસ્પરદ અને યજશને લખાઇચુકા પછી લખાએલી છે.

આ યશતમાં અર્દ્વી નામે ઇરાનની સઘલી નદીઓ કરતાં ઘણીજ મોટી, સ્વછ, સુંદર તથા ઉત્તમ ખાસીઅત ધરાવનારાં પાણીવાલી એક નદીનું બયાન આવેલું છે. અને તેમાં એ નદીની લાયક વખાન, તેનાં પાણીના ગુણો અને તેની ખુબીઓનું અલંકાર પ્રકારે બયાન કરેલું છે.

એ નદીની વખાન આખા ઇરાનમાં ઘણાં જુના વખતથી થતી એટલુજ નહિ પણ યુરોપનાં ચોકસ ભાગોમાં તથા બીજે ઘણે ઠેકાણે ફેલાવો પામી હતી. અને પાછલા વખતમાં એ નદીને તથા એ ઉપરના મુવક્કેલને **અનાહિતાને** નામે સઘલાઓ ઓલખતા હતા. પણ વંદીદાદની ૭ મી પરગરદમાં જણાવ્યા પ્રમાણે એનું અસલ નાંમ અર્દ્વીજ છે.

એ નદીનું થોરૂ ઘણું બયાન પેહલવી પુસ્તકોમાંથી જોવામાં આવેછે, તે ઘણું ખરૂ આ યશત ઊપરથીજ લીધેલું છે. દાદસ્તાને દીનીમાં લખવા પ્રમાણે એ અર્દવીસૂર નદી જે ઠેકાણે "હર્વેસ્પ-તોખમી" નામનું દરખ્ત આવેલું છે તથા જયાં સઘલી જાતનાં અને દવાદારૂનાં તરેહવાર ઝાડો આવેલાં છે, તે ઠેકાણે રહીને ઉપલાં સઘલી ઝાડોનાં મૂલ, તથા નીચે પડેલી ડાલી ઇત્યાદિ સાથે આમેજ થઇને, તેનું પાણી બીજી સઘલી જગોએ પોહોચેછે. તેને લીધેજ તે પાણી નીરોગી તથા તંદરોસ્તી બખશનારૂ, અને બીજાં સઘલા પાણીઓથી ચહડતું ગણવામાં આવ્યું છે.

આ યશતમાં જે ફકત અર્દવી સૂર નદીની તથા તેનાં પાણીની સેફત કરવામાં આવી છે તે પાછલથી જે સઘલી નદીઓને તથા પાણીઓને લાગુ પાડવામાં આવી છે તે આગલા ઇરાનીઓ ખુરશેદ, આતશ, પાણી

ઇત્યાદી કુદરતની અતિ ઉપયોગી વસ્તુઓને કેબલા તરીકે અથવા તે પેદા કરનાર સાહેબની ઉમદા પેદાયશ તરીકે ગણી તેની સાંમે ઉભા રહીને બંદગી કરતા હતા તે ઉપરથી છે.

ઉપલી ઇરાનીઓની રીત મુજબ આગલા તથા હાલના હિંદુઓબી સૂર્ય, જલ, પ્રૂથ્વી, વાયુ અગ્નિ, આકાશ, ચંદ્ર, અને ખરા ગુણ ધરાવનાર બ્રાહ્મણ એઓમાં ખુદાનું અંશ છે એવું માણી તેમની વખાણ કરતા હતાં તથા માન આપતા હતા; અને હાલ પણ તેમ કરે છે.

આ યશતના બધા મલી ૩૦ કર્દા, અને આગલા તથા પાછલા દીબાચાના ફકરા બાદ કરતાં, ૧૨૯ ફકરા છે. એ ૩૦ કર્દામાંના દરેકની સેવટે "અહે રય ખરેનङ्हच" વાલો ફકરો પઢનારને પોતાને વાસ્તેની દુઆ ચાહવાને મુકેલો લાગે છે.

શરૂઆતમાં અહુરમજદ જરથોસ્તને અર્દ્વી સૂર નાં પાણીના ગુણોની વખાન કરવાનો ફરમાવે છે—અને તેમ કરતાં એનાં પાણીથી ઉપજતી ખુબીઓનું બયાન ઘણી સરસ રીતે તથા હાલના સુધરેલા વખતને મલતુંજ કરેલું છે (ક૦ ૧—૩). તે પછી સઘલી બીજી નદીઓ ઉપર તેની મોટાઈ, વેગ અથવા ઝડપ, મૂળ તથા મુખ, તેમાંથી નીકલતાં બીજાં હજારો નદી નાલાં, તેની લંબાઇ અને તેનું પાણી ઊણાલામાં તેમજ શિયાલામાં એક સરખી રીતે ઇરાણના ઘણાખરા ભાગોમાં પોહચે છે તે, તથા આ દુન્યાની આબાદીને માટે એ નદીનાં પાણીને બાફનાં રૂપમાં અહુરમજદ ઉંચે ચહડાવે છે—તે વીશેનું બયાન છે (ક૦ ૨—૭.) અર્દ્વી સૂર નેક મુરાદથી, અને લોકો તરફની વખાનના શબ્દોની ખાહેશ રાખતી, તથા જે કોઇ તેની સેફત ગાએ તેને ભલો બદલો આપવાને જણાવતી અહુરમજદ તરફથી

આ પૃથ્વીપર આવે છે (ફ૦ ૭–૯). એ પછી અહુરમજદ (ફ૦ ૧૭-૧૯), હોશંગ (ફ૦ ૨૧—૨૩), જમશીદ (ફ૦ ૨૫–૨૭), જહાક (ફ૦ ૨૯–૩૧), ફરેદુન (૩૩–૩૫), કેરેશાસ્પ (ફ૦ ૩૭–૩૯), અફરારયાબ (ફ૦ ૪૧–૪૩), કાવુસ (ફ૦ ૪૫–૪૭), કએખુશરો (ફ૦ ૪૯–૫૧), તુસ (૫૩–૫૫) તુરાની વેસેના છોકરાઓ (ફ૦ ૫૭–૫૯) વફરોન-વાજ (ફ૦ ૬૧–૬૫), જામાસ્પ (ફ૦ ૬૭–૬૯), "પોરૂધાક્તી" અને સાયુજદરીના છોકરાઓ (ફ૦ ૭૧–૭૩), નોજરનો વીશત-ઉરૂશ (૭૫–૭૭), ગોશત ફરિયાન (૭૯–૮૧), એઓએ ચોકસ મુરાદો ચાહવાને અર્દ્વી સૂરની વખાન કરી છે.

જહાક, અફરારયાબ, અને વેસેના છોકરાઓએ ચાહેલી મુરાદ બુરી હોવાથી તેઓ તેમાં નીષ્ફળ થએલા જણાએ છે; અને બાકીનાઓની મુરાદ ભલી હોવાથી તેઓ તેમાં ફતેહ પામ્યા છે. એ ફકરાઓ ઉપ-

રથી એઓની ચોરીઘણી તવારીખ માલુમ પડે છે. અને તે ઘણીખરી સ્વર્ગવાશી ફીરદાશીતુસીનાં બનાવેલાં શાહનામાને મલતી આવે છે, અને તેથી એ નામવર શાએર પોતાના શાહનામામાં જે એહવું જણાવેછે કે બાસ્તાન નામામાં જેવું બયાન તેને મલ્યું છે તેહવુંજ તેણે લખ્યું છે તેના તે લખાનની સચ્ચાઇને ટેકો મલેછે. અને જે કેટલાએકો પેશદાદી ટોલામાંના કેટલાએક પાદશાહોની તવારીખને કલ્પીત કથા ધારેછે તેઓની ભુલ દેખાડી આપવાને એ તથા બીજી યશ્તોમાં આવેલી એ પાદશાહોની તવારીખ આપણને પુરતી રીતે મદદ કરેછે.

બીજું, જયારે જહાક, અફ્રાસ્યાબ, વેસેનાં છોકરાઓ અને અર્જાસ્પે ઇરાનીઓની રીતેજ બંદગી કરીછે તો તે ઉપરથી જણાયછે કે એ વખતે ઇરાણીઓ તથા તુરાનીઓ એકજ ધર્મ પાલતા હોવા જોયે અને

ધર્મનો તફાવત જરથોશતના વખતથીજ થવો જોગે.

આ પછી અહુરમજદ અર્દ્વી સુરને, આ દુન્યાની વૃદ્ધિ તથા આબાદી કરવાને તથા તેમ કરવાથી તેની કીર્તિ ફેલાવવાને આ સેતારાઓ ઉપરથી યાને આકાશ ઉપરથી આ પૃથ્વી ઉપર આવવાને જણાવે છે અને અહુરમજદના આ કહેવાને તાબે થઇને અર્દ્વી સૂર આ પૃથ્વી ઉપર આવેછે (ફ૦ ૮૩-૮૬).

આ પછી અર્દ્વી સૂર તથા જરથોશત વચ્ચે વાતચીત થાએછે : અર્દ્વી સૂર જરથોશતને કેહછે કે અહુરમજદે તુને આ જિસમાની મખલુકાતનો 'રતુ' (ધર્મનો વડો) તરીકે પેદા કીધોછે, અને મને તે મખલુકાતની રક્ષણ કરનારી તરીકે પેદા કરીછે તથા જેમ પશુને પશુવસ્ત્ર રક્ષણ કરેછે તેમ હું મારા મહત્વથી સઘલી પેદાયશનું રક્ષણ કરૂછુ (ફ૦ ૮૭).

આ પછી અર્દી સૂરનું મૂલ આકાશ ઉપ. રથીછે તેથી તેનો દરજજોબી ચહડતો છે માટે તેની બંદગી કેહવી રીતે અને કયારે કરવી તે વિશે જરથોશ્ત તેને સવાલ કરેછે અને તેનો જવાબ અર્દી સૂરથી મેલવેછે (૮૯–૯૦). અર્દી સૂરની ક્રિયા કરતાં તેને ભેટ આપેલી વસ્તુની ચાશની બુરા ઓએ, ચોકસ બુરા મરજવાલાઓએ તથા દશ્તાનવાલી ઓરતે નહિ ખાવી, તથા તે ક્રિયા રાતને વખતે યાને અઇવિસરૂથ્રેમ ગેહમાં નહિ કરવી* (ફકરો ૯૧ મો). રાતે કીધેલી અર્દી સૂરની ક્રિયા તે પસંદ કરતી નથી પણ તેહવી રીતે કીધેલી બંદગી બદ રૂહાને પોહોચેછે (ફ૦ ૨–૯૩).

* આપણા લોકોને એહવો વિચાર છે કે અર્દીસૂરની ક્રિયા અથવા બંદગી ઉષહિન ગેહમાં નહિ થઈ શકે; પણ વફરો નવાજે એની બંદગી ઉષહિન ગેહમાં કરી છે. તે પરથી જણાએછ કે ઉશહિનનાં વખતમાં અર્દી સૂરની બંદગી થઈ શકે.

'હુકર' નામનો પહાડ જે ઘણો બુલંદ તથા સુખ બખશનારો છે અને જેમાંથી અર્દ્વી સૂર નદી વેહછે તેની વખાન કરવાને અહુરમજદ જરથોશતને જણાવેછે (ફ૦ ૯૪). મજદયસ્નાનો, હાથમાં બર્સમ પકડીને અર્દ્વી સૂરની સાંએ ઉભા રહીને તેની વખાન ગાય છે. હવોવ અને નોજરનાં ખાન્દાનવાલાઓએ તેની આરાધના કીધી. પેહલ્લાઓએ તેનેથી સુખ તથા આબાદી ચાહી અને છેલ્લાઓએ તેજ ઘોડા ચાહ્યા, એઓ પોતાની મુરાદ પામ્યા. પણ એઓમાં ગુશ્તાસ્પ સર્વથી ફતેહમંદ નિકળ્યો (૯૫-૯૬). અર્દ્વી સૂર નદીમાથી બીજી હજાર નદીઓ અને હજાર નાહાની નદીઓ વેહે છે—એમાંથી નિકલતી નાહાની નદી અથવા ઝરો, ૪૦ દીવસ સુધી એક જોરાવર અને તેજ ઘોડો મુસાફરી કરી શકે એટલો લાંબોછે—એઓમાંના કોઇ કોઇ ઝરા ઉપર સુન્દર, સો બારીવાલું, હજાર સ્થંભ-

વાલુ તથા બીજી ખુબસૂરત ચીજોથી શિંગારેલું ઘર બનાવેલુંછે (૯૮-૯૯).

અશો જરથોશતે, ગુશતાસ્પને પોતાંની દીન કબુલ કરવાની મુરાદથી અર્દ્વી સૂરને આરાધી-તેમાં તે ફતેહ પામ્યો (૧૦૧-૧૦૩). ગુશતાસ્પે તથા જરીરે તુરાની અર્જાસ્પ ઉપર ફતેહ મેલવવાને ચાહ્યું અને તેને ફતેહ મલી (ક૦ ૧૦૫-૧૧૧). તુરાની અર્જાસ્પે ગુશતાસ્પ તથા જરીર ઉપર ફતેહ મેલવવાને અને ઇરાની લશકરનો નાશ કરવાને અર્દ્વી સૂરને આરાધી પણ તે પોતાની મુરાદમાં નિષ્ફલ થયો (ક૦ ૧૧૩-૧૧૫ મો).

૨૮ માં કરદાથી પાછુ અર્દ્વી સૂરનું બયાન શરૂ થાએછે:—

અર્દ્વી સૂરનું પાણી ઉત્પન્ન કરવાને અહુરમજદે ચાર કુદરતી શકિતઓ મુકરર કરીછે તથા ત્યાં વર્ષાદ ચાર જુદા જુદા આકારમાં પડેછે (ક૦ ૧૧૭-૧૧૮). અર્દ્વી

સૂર સુણેરી **પદાન** બાંધી, હોમ, ગવ, ઇત્યાદિ ક્રિયાની સામગ્રી સાથે પોતાની વખાન કરનારને નેક બદલો આપવાને ચાહે છે (ફ૦ ૧૨૦-૧૨૧).

અહીં સૂરને એક સુંન્દર સ્ત્રીનું રૂપ આપ્યું છે—તેનો પોશાગ સુણેરી તથા ઉરચાં કપરાંનો છે—તેનાં કાણમાં સુન્દર લટકતી બાલી છે. તેની ગરદનમાં મણી સાથનો સુન્દર હાર છે—તેની કમર તંગ બાંધેલી છે જેથી તેની ખૂબસૂરતી ઘણી દીપક આપે છે—તેનાં માથાં ઉપર જવાહેરથી મઢી લીધેલું સુન્દર તાજ છે—તેના વસ્ત્ર ૩૦ સુન્દર બીવર જાનવરનાં ઘણાંજ ઊંચા, શુણેરી રૂપેરી પટાદાર ચામડાંનાં બનાવેલાં છે—(૧૨૩-૧૨૭).

હિયાં એ યશતનું સેવટ આવતું હોએ એવું લાગે છે. અને ૧૨૭ માં ફકરાથી તે

૧૨૯ માં ફકરા સુધી અહ્દી સૂર પાશેથી કોઇએ ચાહેલી મુરાદ અથવા દુઆ છે.

એ મુરાદ ચાહનારે પોતાને માટે બાદશાહી લાયક અસબાબ, લશકરની સફ તોરી શકે એવો બહાદુર ઘોડો તથા બહાદુર પેહલવાન અને ગુશતાસ્પે ફેલાવેલી દીનનો ફેલાવો કરવામાં, મદદ ચાહી છે. પણ એ દુઆ કોણુ ચાહી છે તે જણાતું નથી.

એ પછી સેવટના દીબાચા સાથે એ યશતનું સેવટ આવે છે.

અહ્‌દી-સૂર ચહ્‌.

(ક) ક્ષનઓથ્ર અહુરહે મજદાઉ ! અષેમ્ વોહૂ (૧). *

(ખ) પનાંમે યજદાંન્ અહુર-મઝ્દ ખુદાએ અવજૂની; ગુર્જ ખુરેહુ અવજાયાદ્દ; અહ્‌દી સૂર બાંનુ બે-રસાદ્દ !

(ગ) અજ્ હમા ગુનાહ પ-પતિત્ પષી-માંન-ઓમ્; અજ્ હર્વસ્તિન્ દુશ્મત, દુજ્હુખ્ત, દુજ્વર્શ્ત, મેમ્ પ-ગેતી મનીદ્, ઉઇમ્ ગુફ્ત્, ઉઇમ્ કર્દ્, ઉઇમ જસ્ત્, ઉઇમ્ બુન્ બૂદ્ ઓ-સ્તેદ્, અજ્ આંન ગુના-હા મનશ્ની ગવશ્ની કુનશ્ની,

---

* ‘અષેમ્ વોહૂ’ તથા ‘અહુનવર’ નો તરજુમો’ આ કેતાબની સેવટે આપેલો છે.

માએની.

(ક) દાદાર અહુરમજદની ખુશનુદી થાઓ!

(ખ) અહુર-મજદ ખોદા જે પોતે પોતાની મેરેજ પેદા થએલો અને વૃદ્ધિ કરનાર છે, તેના નામની મદદથી (હું આ પઢવું શરૂ કરૂ છું); તેનું રોશન ખુરેહ (પ્રતાપ) વધો! અર્દ્વી-સૂર-બાનૂ (આ બંદગી તરફ) પોહોચો!

(ગ) સઘલા ગુનાહો વિષે હું પશ્ચાતાપ કરી તેઓથી પાછો ફરૂ છું; તમાંમ બુરા વિચારો, બુરી વાણીઓ અને બુરાં કામો, જે મેં આ દુન્યામાં વિચાર્યા હોએ, જે હું બોલ્યો હોઉં, જે મેં કીધાં હોએ, જે મારેથી નિપજયાં હોએ અને જેની શરૂઆત મારેથી થઇ હોએ, તે તમામ મનને લગતા, વચનને લગતા, કરણીને લગતા તનને લગતા અને રવાનને લગતા, આ દુન્યાને લગતા અને મીનોઈ જેહાનને લગતા ગુનાહો

તની વ રવાંની, ગેતી-ગાનોઆંની, ઉખે ! અ-
વાખ્શ પષીમાંન પ સેગત્રની પ-પતિત-હોમ.

(૪) ક્ષ્નઓથ્ર અહુરહે મજદાઓ તરોઈદીને અહુરહે મઇન્યેઉશ હઇથ્યાવર્સ્તાંમ્ હ્યત્ વસ્ના ફ્રષોતેમેમ.—સ્તઓમિ અષેમ્ વોહૂ (૩).

(૬) ફ્રવરાને મજ્દયસ્નો જરથુશ્ત્રિશ વીદ-એવો અહુર-ત્કએષો ;

માટે, ઓ સાહેબ! તું માફ કર; ત્રણ વચનોથી (યાને મનશ્ની, ગવશ્ની અને કુનશ્નીથી) પતેત કરી તેઓ વિષે હું પશ્ચાતાપ કરૂં છું.

(ધ) દાદાર અહુર-મજદને ખુશાલ કરવાને માટેની અને ગના-ગાનોનો તિરસ્કાર કરવાને માટેની, રાસ્તીનાં કામ કરનારાઓની જે ખાહેશ છે તે બીજી સઘલી ખાહેશોથી ઘણીજ ચહડતી છે.—હુ 'અષેમ્ વોહુ' ને વખાનુ છું.

(ઙ) હું, મજદની પરસ્તેશ કરનાર, જરથોસ્તે જાહેર કીધેલી દીન પ્રમાણે ચાલનાર, દેવના તરીકાથી દૂર રેહનાર અને અહુરમજદી તરીકા મૂજેબ ચાલનાર તરીકે એકરાર કરૂં છું.

(હાવન ગેહે.)

(૫) હાવનેએ અપઓને અપહે રથ્વે યરનાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઈચ ફ્રસસ્તયએચ, સાવઙ્હેએ વીરયાઇચ અપઓને અપહે રથ્વે યરનાઈચ વહ્માઈચ ક્ષનઓથ્રાઈચ ફ્રસસ્તયએચઃ

(રપિથ્વન ગેહે.)

(૬) રપિથ્વિનાઈ અપઓને અપહે રથ્વે યરનાઇચ વહ્માઈચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ, ફ્રાદત્-ફ્શવે જંતુમાઇચ અપઓને અપહે રથ્વે યરનાઇચ વહ્માઈચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચઃ

(ઉજીરન ગેહે.)

(૭) ઉજયેઈરિનાઈ અપઓને અપહે રથ્વે યરનાઇચ વહ્માઇચ ક્ષનઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએ-ચ, ફ્રાદત-વીરાઈ દખ્યુમાઇચ અપઓને અપહે રથ્વે

(હાવન ગેહ.)

(ચ) અશો અને ખાલેસીનાં વખત હાવન કે જેમાં સાવડ્હિ (યાને નફો હાસેલ કરવાનું અથવા વ્યાપારનું) અને "વીસ્પ" (યાને મોહલ્લાનાં વડાનું) કામ ચાલેછે—તે વખતમાં :

(રપિથ્વન ગેહ.)

(છ) ખાલેસ અને પવિત્રાઈનાં વખત રપિથ્વનમાં કે જે વખતે 'ફ્રાદતફ્શુ' (યાને પશુઓને આરામ આપવ'નુ') અને 'જન્તુમ' (યાને ગામને લગતા વડા અથવા હાકેમ) નું કાંમચાલેછે—તે વખતમાં :

(ઉજીરન ગેહ.)

(જ) પવિત્ર અને ખાલેસીનાં વખત ઊજીરન કે જેમાં 'ફ્રાદત્-વીર' (યાને માનસોને કામથી પરવારી આરામ લેવાનુ') અને 'દખ્યુમ' (યાને શેહેરનાં વડા અથવા પાદશાહ) નુ' કામ

યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓથ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ:—

(ઝ) અરેદ્વયાઉ આપો અનાહિતયાઉ અષ-ઓન્યાઉ, ક્ષ્નઓથ્ર યસ્નાઇચ વહ્માઇચ ક્ષ્નઓ-થ્રાઇચ ફ્રસસ્તયએચ; "યથા અહૂ વઇર્યો" જઓતા ફ્રા મે મ્રૂતે; "અથા રતુશ્ અષાત્ચિત્ હચા" ફ્રા અષવ વીદ્વાઉ મ્રઓતૂ.

[૧] ૧ મ્રઓત્ અહુરો મજ્દાઉ સ્પિતમાઇ જરથુસ્ત્રાઇ: યજએશ મે હીમ્, સ્પિતમ જરથુસ્ત્ર ! યાંમ્ અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્, પેરેથૂ-ફ્રાકાંમ્, બએષજ્યાંમ્ વીદએવાંમ્, અહુરો-ત્કએષાંમ્, યેસ્ન્યાં-મ્ અહુઉહે અસ્ત્વઇતે, વહ્યાંગ અહુઉહે અસ્ત્વ-ઇતે, આધૂફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્, વાંથ્વો ફ્રાધ-

ચાલે છે—તે વખતમાં:—

(ક) નિર્મલ અને અશો અહૂરમઝદની ખુશનુદીને માટે તેની આરાધના કરવાને, તેની ખુશીઓ ગાવાને, તેને ખુશનુદ કરવાને અને તેની વખાન કરવાને, જોતા (ક્રિયા કરનાર) મને "યથા અહૂ વઈર્યો" (એ ભેદી વાકય) કેહે; "અથા રતુશ અષાત્-ચિત્ હચા" (એ ભેદી વાકય) જે અશો અને વિદ્વાન છે તે બોલે.

[૧] ૧ અહુરમજદે સ્પિતમના ખાન્દાનના જરથોસ્તને કહ્યું કે—અખે સ્પિતમાન જરથોસ્ત! મારી જે અજમતી (પ્રતાપી), નિર્મલ, પોહલી વેહેતી, તંદરોસ્તી આપનારી, દેવથી જુદી (ગલીચી અથવા રોગોને દુર કરનારી), અહુરમજદના તરીકા મુજેબ ચાલનારી (દુન્યાને પવિત્ર રાખવાની ખોદાની જે મુરાદ છે તે બર લાવનારી), હસ્તી ધરાવનારાઓને વખાનવા લાયકની, હસ્તી ધરાવનારાઓને ખુશી ગાવા લાયકની, જીંદગીને સુખ આપનારી

નાંમ્ અષઓનીમ્. ગએથો-ફ્રાધ્રનાંમ્ અષઓનીમ, ક્ષએતો-ફ્રાધ્રનાંમ્ અષઓનીમ્, દક્હુ-ફ્રાધ્રનાંમ્ અષઓનીમ્ ;—

૨ યા વીરપનાંમ્ અર્ષ્નાંમ્ ક્ષુદ્રાઓ યઓઝ્દ-ધાઇતિ, યા વીરપનાંમ્ હાઇરિષિનાંમ્ જાંથાઇ ગરેવાંન્ યઓઝ્દધાઇતિ, યા વીરપાઓ હાઇરિષીશ્ હુજામીતો દધાઇતિ, યા વીરપનાંમ્ હાઇરિષિનાંમ્, દાઇતીમ્ રથ્વીમ પએમ અવ બરઇતિ.

૩. મસિતાંમ્ દૂરાત્ ફ્રસ્રૂતાંમ્; યા અસ્તિ અવવઇતિ મસો યથ વીરપાઓ ધ્રમાઓ આપો યાઓ જેમા પઇતિ ફ્રનયન્તિ, યા અમવઇતિ ફ્રતચઇન્તિ હુકઇર્યાત્ હચ બરેજઙ્હત અવિ જ્રયો વોઉરુ-કષેમ.

૪ યઓઝેન્તિ વીરપે કરનો જ્રયા વોઉરુ-કષયા' આ વીરપો મઇધ્યો યઓજઇતિ, યત્ હીશ્ અવિ

અશો, ટોલાંને ફરાખી આપનારી અશો, જગતને ફરાખી બખશનારી અશો, માલ મિલકત (અથવા દોલત)ની વૃદ્ધિ કરનારી અશો, અનેદેશોને આબાદ કરનારી અશો છે તે અર્દ્વી (નામની નદી)ને તું વખાન.

૨ (જે અર્દ્વી સૂર)સઘલા પુરૂષોના વીર્યને સ્વચ્છ કરેછે; જે તમામ જનનારી માતાઓના જન્મ આપવાને માટેના ગર્ભાંને પવિત્ર કરેછે; જે તમામ જનનારીઓને સેહેલાઈથી જન્મ આપવાનું બખશે છે; જે તમામ જનનારીઓને ઘટતે વખતે દુધ બખશે છે.

૩ જેની મોટી વખાન દુરના દેશો સુધી ફેલાએલી છે; આ જમીન ઉપર જે તમામ નદીઓ વેહે છે તેઓનાં જેટલી તે (એખલીજ) મોટી છે, તે હુકર્ય પાહડમાંથી વોરૂ-કશ દર્યા તરફ પૂર જોસથી વેહે છે.

૪ (તે પાહડમાંથી વેહતાં પાણી) તમામ કીનારાઓને વોરૂ-કશ દર્યા સાથે જોડે છે, અને તમામ વચલા ભાગનેઓ ઘેરી લેછે; જે જે ભાગ તરફ પ્રતાપી અને નિર્મલ અર્દ્વી વેહે છે તે ભાગને

ફ્રતચઈતિ, યત્ હીશ્ અવિ ફ્રજ઼ગરઈતિ અર્દ્વી સૂર અનાહિત; યેહ્હે હજ઼ઙ્રેમ્ વઈર્યનાંમ્ હજ઼ઙ્રેમ્ અપઘ્જ઼ારનાંમ્, કસ્ચિત્ચ અએષાંમ્ વઈર્યનાંમ્ કસ્ચિત્ચ અએષાંમ્ અપઘ્જ઼ારનાંમ્, ચથ્વ્રેસતેમ્ આયરે-બરનાંમ્ હ્વસ્પાઇ નઈરે બરેમ્નાઈ.

૫ અઙ્હાઉસ્ચ મે અએવઙ્હાઉ આપો અપઘ્જ઼ારો વીજસાઇતિ વીસ્પાઇશ્ અવિ કર્ષ્વાંન્ યાઇશ્ હપ્ત; અઙ્હાઉસ્ચ મે અએવઙ્હાઉ આપો હમથ અવ બરઇતિ હાંમિનેમ્ચ જ઼ઇયનેમ્ચ; હા મે આપો યઓજ઼્દધાઇતિ, હા અર્ષ્નાંમ્ ખ્ષુદ્રાઉ, હા ખ્ષથ્રિનામ્ ગરેવાંન્. હા ખ્ષથ્રિનાંમ્ પએમ.

૬ યાંમ અજેમ્ યો અહુરો મજ઼્દાઉ હુજવરેન ઉજ઼્બઇરે ફ્રદથાઇ ન્માનહેચ વીસસ્ચ જન્તે-ઉશ્ચ દખ્યેઉશ્ચ પાથ્રાઇચ હરેથ્રાઇચ અઇવ્યાખ્ષ્ત્રાઇચ નિપાતયએચ નિશઙ્હરેતયએચ.

તે આબાદ કરે છે; જેમાંથી નદીઓમાંની હજારો નદીઓ અને નાલાંઓમાંનાં હજારો નાલાંઓ નીકલે છે; તે નદીઓમાની કોઈબી નદી અથવા નાલાંઓમાંનુ કોઈબી નાલું, એક તેજ ઘોડો રાખનાર અશ્વાર મરદને ચાલીસ દીવસની મુશાફરી કરવા જેટલું લાંબું છે.

૫ આ મારી એક નદીનું (એક એક) નાલું તમામ હપ્ત-કેશ્વર જમીન તરફ ચોમેર પોહોચે છે; આ મારી એક નદીનું પાણી ઊનાલામાં તેમજ શિયાલામાં એક સરખી રીતે પુર પડેછે; તે મારી નદીનું પાણી મરદોના વીર્યને, બાનુઓનાં ગર્ભસ્થાનોને અને માતાઓનાં દુધને પવિત્ર કરેછે (અથવા શકિત બખશે છે).

૬ જે નદીને, હું જે અહુરમજદ છુ તેણે, ઘરની, મોહલ્લાની, ગામની અને દેશની વૃદ્ધિ, સંભાલ, રક્ષણ, નિગેહબાની, મહાફેજત અને પોખણને માટે, પુષ્કલ ગોલ કટરાઓ (ટીપાંઓ)-નાં આકારમાં, ઉત્પન્ન કીધી:

૭ આઅત્ ફ્રશુસત્, જરથુસ્ત્ર! અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ દથુષત્ મજદાઓ; સ્ત્રીર વા અઙ્હેન્ બાજવ અઉરૂવ અસ્પો-સ્તઓ-યેહીશ્; ફ્રા સ્ત્રીર જઓષ, સ્પિતમ! અરુવંઘતિ બાઝુ-સ્તઓયેહિ, અવત મનઙ્હ મઇનિમ્ન:

૮ કો મામ્ સ્તવાત્, કો યજાઇતે હઓમવઇ-તિબ્યો, ગઓમવઇતિબ્યો, જઓથ્રાબ્યો, યઓઝ્દાતાબ્યો, પઇરિ-અઙ્હરતાબ્યો; કહ્માઇ, અજેમ્, ઉપઙ્હચયેનિ, હચિમ્નાઇચ અનમનાઇચ ફ્રારઙ્હાઇ હુમનઙ્હએચ.

૯ અહે રય ખરેનઙ્હચ તાંમ્ યજાઇ સુરૂન્વત યસ્ન, તાંમ્ યજાઇ હુયસ્ત યસ્ન, અર્દ્વીમ સૂરામ્ અનાહિતામ્ અષઓનીમ્ જઓથ્રાબ્યો; અન બુયાડુ જવનો-સારત, અન બુયાડુ હુયસ્તતર, અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! હઓમ યો ગવ

૭–ત્યારે, અય્ એ જરથોસ્ત! નિર્મલ, સુંદર અને સફેદ તથા ઘોડાના જેવી મજબૂત બંધે બાજુવાલી અર્દ્વી સૂર હું પેદા કરનાર અહુરમજદથી આગલ વધી (યાને મીનોઈ જેહાનમાંથી આ ફાની દુન્યામાં આવી);* ત્યારે, હે સ્પિતમ! તે સુંદર અને મજબૂત બાજુવાલી ખુશી સાથના મન સાથે આ પ્રમાણે વિચારતી આગલ વધીઃ—

૮ કે "કોણ મને વખાણેચ, કોણ હોમ સાથનાં, ગોમ સાથના, સાફ કીધેલા અને ઉભાતા (અથવા ગાલી કાહડેલા) જોરો (ક્રિયાનાં સાગાન) વડે મને આરાધેચ; કયા ઈમાનદાર, એકસરખા વિચારના અને નેક મનવાલા ભેટ કરનારને હુ મદદે જાવું."

૯ તેણીનાં તેજ અને પ્રતાપને લીધે તે નિર્મલ અને અશો અર્દ્વી સૂરને, ક્રિયાની સામગ્રીઓથી હું પ્રખ્યાત યજશનેવડે આરાધું, અને તેનીને સારી રવેશે ઈજેલી યજશનેથી હું આરાધું; એ

---

* જુવો ફકરો ૮૫ મો.

બરેસ્મન, હિઝ્વા-દઙ્હઙ્હ, માંથ્રચ, વચચ, શ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ, અર્શુખ્ધઓક્ક્ષ્યસ્ચ, વાઘ્ઝિબ્યો; યેઙ્હે હાતાંમ્ આઅત્ યેસ્ને પઇતી વઙ્હો, મઝ્દાઓ અહુરો વએથા અષાત્ હચા યાઓઙ્હાંમ્ચા તાંસ્ચા તાઓસ્ચા યઝમઇદે.

[૨] ૧૦ યજઓશ મે હીમ્ સ્પિતમ જરથુસ્ત્ર! (જાવત) દઙ્હુ-સ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્. (૧ લા ફકરા પ્રમાણે).

૧૧ યા પઉર્વ વાએ વઝ્ઇતિ, આંખ્નાઓ દ્રઝ્ઇતિ વાષહે; અહ્મ વાએ વઝેમ્ન નરેમ્ પઇતિશ્મરેમ્ન, અવત્ મનઙ્હમઇનિમ્નઃ-"કો માંમ્ સ્તવાત્, કો યઝાઇતે, હઓમવઇતિબ્યો, ગઓમવઇતિબ્યો, જઓથ્રાયો, યઓઝ્દાતાબ્યો, પઇરિ-અઙ્હર્સ્તાબ્યો

નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! એથી (મારી નેક દેલથી કીધેલી આરાધનાથી) તું આ મારા બોલાવવા તરફ ચહવાએલી થજે, તથા એ (મારી આરાધના) થી તું વધારે આરાધના પામેલી (પ્રસન્ન) થજે; જે હોમ કે ગવ તથા બરસમ સાથનો છે અને જે મન, વચન અને કરણી સાથની જબાનની દાનેશ વતે, અને જે જોરોને માટે રાસ્ત સખુનોથી તયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વતે (અર્દ્વી સૂરને હું આરાધું છું); હસ્તી ભોગવનારાઓ મધ્યેથી, જે કોઈ, આરાધના કરવામાં વધારે ભલો છે, તેનો જાણનાર (અથવા શિખવનાર) અહુરમજ્દ પોતે છે,—તેઓમાંનાં નર અને નારીઓને હમો વખાણીએચ.

[૨] ૧૦-એ ફકરાનો તરજુમો પેહલા ફકરા પ્રમાણે છે, તે જુવો.

૧૧ જે, ગાડીમાં બેશી, આગલ જાએચ, તે ગાડીની લગામો, પકડેચ; તે ગાડીમાં જતી, માણસોને યાદ કરતી મનમાં આ પ્રમાણે,

કહ્માઇ અજેમ્ ઉપહ્‌હચયેનિ હચિમ્નાઈચ, અનમ-નાઇચ, ફ્રારહ્‌હાઈ, હુમનહ્‌હએચ.—અહે રય ખરેનહ્‌હચ -તા- તાઉરચા યજમઇદે (૯ મા ફકરા મુજેબ.)

[૩] ૧૨ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દહ્‌હુ-ફ્રાધનામ્ અષઓનીમ્ (૧ લા ફકરા મુજેબ.)

૧૩—યેહ્‌હે ચથ્વારો વસ્તાર સ્પએત વીસ્પે હમ-ગઓનાઉહ્‌હો, હમ-નાફ્એને, બેરેજન્ત, તઉ-ર્વયન્ત વીસ્પનાંમ્ ત્બએષવતાંમ્ ત્બએષાઉ દ્એવ-નાંમ્ મષ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ.—અહે રય ખરેનહ્‌હચ -તા- તાઉરચા યજમઇદે (૯ મા ફકરા મુજેબ).

[૪] ૧૪ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દહ્‌હુ-ફ્રાધનામ્ અષઓનીમ્ (પેહલા ફકરા મૂજેબ).

૧૫ અમનઇતીમ્ ક્ષોઈથ્નીમ્ બેરેજઇતીમ્ હુર-

વિચારતી આગલ વધેચ: કે "કોણ મને વખાનેચ ઇત્યાદિ" (જુવો ફ૦ ૮ મો); તેણીના તેજ પ્રતાપ-ઇત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૩] ૧૨-(પેહેલા ફકરા પ્રમાણે).

૧૩—જેણીના ચાર ઘોડાઓ સફેદ, સઘલા એકજ રંગના, એકજ બુન્યાદના, બુલંદ અને સઘલા દ્વેષ રાખનારા દેવોના, બુરાં માનસોના, જાદુગરોના, પરીઓના, સાતર, કવિ અને કરપન લોકોનાં દ્વેષોને ટાલનારા છે.—તેણીના તેજ પ્રતાપ—ઇત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૪] ૧૪—(પેહલા ફકરા મૂજબ).

૧૫—તે હિમ્મતવાલી (પુરજોરથી વેહેતી) બુલંદ અને સુદંર બાનુને (ઓ જરથોસ્ત! તું એ આરાધવી જોએ); જેણીનાં વેહેતાં પાણીઓ

ઓઘાંમ્; યેઙ્હે અવવત્, અસ્નાઅત્ચ ક્ષપ્ના-અત્ચ, તાતાઇ આપો અવબરેંત્તિ, યથ વીસ્પાઇ ઇમાઇ આપો, યાઇ જેમા પઇતિ ફ્રતચત્તિ; યા અમવઇતિ ફ્રતચઇતિ.—અહે રય ખરેનઙ્હચ—તા— તાઉંરચા યજમઇદે (૯ મા ફકરા મુજબ).

[૫] ૧૬ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્ (૧ લા ફકરા મુજબ).

૧૭ તાંમ્ યજત યો દધ્વાઇ અહુરો મજ્દાઇ આઇર્યેને વએજહિ વઙ્હુયાઇ દાઇત્યયાઇ, હઓમ યો ગવબરેસ્મન, હિજ્વો-દઙ્હઙ્હ, માંથ્રચ વચચ ષ્યઓથ્નચ, જઓથ્રાબ્યસ્ચ અર્ષુખ્ધએઇબ્યસ્ચ વાધ્જિબ્યો.

૧૮ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેમ્, "દજ્દિ મે વઙ્હુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેમ્ હાચયેનિ પુથ્રેમ્, યત્

રાત અને દીવસ એટલાં જારી વેહેછે કે જેટલાં આ જમીન ઉપરની સઘલી નદીઓનાં પાણીઓ વેહેછે; અને જે અર્દ્વી સૂર ઘણીજ જહડપથી વેહેછે.—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદી (૯ માં ફકરા મૂજેબ).

[૫] ૧૬—(પેહેલા ફકરા મુજેબ).

૧૭—તેણીને પેદા કરનાર અરહુમજદે, વેહુદાઇતી નદીવાલાં ઈરાનવેજમાં, જે હોમ કે ગવ અને બરસમ સાથનોછે અને જે મન, વચન અને કરણી સાથની જુબાનની દાનેશ વતે, અને જે જોરોને માટે રાસ્ત બોલાયલા સખુનોથી તયાર કરવામાં આવ્યોછે—તે વતે વખાંની.

૧૮—તેથી (તે આરાધનાનાં બદલામાં) તેણે તેનીથી આ ચાહ્યું કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સુર! મને આ ફાયદો તું બખશ કે હું પોરૂશસ્પના પુત્ર અશો તથા રાસ્ત જરથોસ્તને, દીનના વિચાર

પોઉરૂપરસ્પહે, અષવનેમ્ જરથુશ્ત્રેમ્, અનુગતેએ દએનયાઈ, અનુપ્તેએ દએનયાઈ અન્વશ્તેએ દએનયાઈ."

૧૯ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હુધ જઓથ્રો-બરાઇ, અરેદ્રાઇ, યજેમ્નાઇ, જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ આયપ્તેમ્. અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ મા ફકરા મૂજેબ).

(૬) ૨૦ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્.

૨૧ તાંમ્ યજત હઓષ્યઙ્હો પરધાતો, ઉપ ઉપંઘ્ને હરયાઈ, સતેએ અસ્પનાંમ્ અર્શ્નાંમ્, હજઙ્રે ગવાંમ્, બએવરે અનુગયનાંમ્.

૨૨ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્ અવત્ આયપ્તેમ્, "દજદિ મે વઙુહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેમ્, ઉપેમેમ્ ક્ષથ્રેમ્, બવાનિ, વીસ્પનામ્

પ્રમાણે, દીનનાં વચન પ્રમાણે અને દીનનાં કામ પ્રમાણે ચલાવું.

૧૯—તે મુરાદ બખશનારી, નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તે હમેશાં જોર લઇ જનાર, ભેટ આપનાર, ઈજનાર અને મુરાદ ચાહનારને તે મુરાદ બખશી. તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૬] ૨૦—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૧—તેણીને પેશદાદ (ઇનસાફમાં પેહલા) હોશંગે, અલ્બુર્જ પાહડની નીચેની જગા ઉપર, જવાંન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાંહાંનાં ગોસ્પદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૨૨—તેથી તેણે તેનેથી આ મુરાદ ચાહી,- કે "ઓ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેગંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું તમામ દેશોના દેવો, બુરા માનસો, જાદુ-

દખ્યુનાંમ્, દએવનાંમ્, મશ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ; યથ અઝેમ્ નિજનાનિ, દ્વ-થ્રિશ્વ, માઝઇન્યનાંમ્ દએવનાંમ્, વરે-યનાંમ્ચ દ્રવતાંમ્."

૨૩ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ, અરેદ્રાઇ, યજેમ્નાઇ, જઈધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્ આયપ્તેમ્.— અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ મા ફ૦ મૂજબ).

[૭] ૨૪ યજ્એશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપ્ઓનીમ્ (૧ ફકરા મૂજબ.)

૨૫ તાંમ્ યઝંત, યો વિમો ક્ષએતો હ્વાંથ્વો, હુકઇર્યાત્ હચ બરેંજઙ્હત્, સતેએ અસ્પનાંમ્ અર્ષ્-નાંમ્, હજંગ્રે ગવાંમ્, બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૨૬ આઅત્ હીમ્ જઈધ્યત્ અવત્ આયપ્તેમ્, "હઝંગ્રિ મે વઙુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે

ગરો પરીઓ, સાતર્, કવિ અને કરપન લોકોની ઉપર સઉથી ચહડતી પાદશાહી મેલવું; અને માજંદરાની દેવોનાં તથા ગેલાંની પાપીઓના બે તૃતીયાંશ દેવો તથા પાપીઓનો હું નાશ કરૂં.

૨૩—તે સદા ક્રિયા કરનાર, ભેટ આપનાર આરાધનાર અને મુરાદ ચાહનારને મુરાદ બખ્શનાર અને નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તેની તે મુરાદ બખશી.—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદિ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૭] ૨૪—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૫—તેણીને નેક ટોલાવાલા (બોહોલી રૈયત તથા ગાવ ગોસ્પંદ ધરાવનારા) જમશીદે હુકર પાહડની ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાહાંનાં ગોસ્પંદોથી,- આરાધી.

૨૬—તેથીં તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી,

યથ અજૅમ, ઉપેમેમ ક્ષથ્રૅમ, બવાનિ, વીસ્પનાંમ દખ્યુનાંમ; દએવનાંમ મષ્યાનાંમચ, યાથ્વાંમ પઇરિકનાંમચ, સાથ્રાંમ કઓયાંમ કરપ્નાંમચ; યથ અજૅમ ઉજ્ઝરાનિ હચ દએવએઇબ્યો, ઉયે ઇસ્તીશ્ચ સઓકાચ, ઉયે પ્સ્પઓનીચ વાંથ્વાંચ, ઉયે થ્રાંફ્રચ ફ્રશરિતશ્ચ.”

૨૭ હથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેંમ આર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્ આયપ્તેંમ.— અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ માં ફકરા મુજબ).

[૮] ૨૮ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાથ્નાંમ્ અપઓનીમ્. (૧ લા ફકરા મૂજબ.)

૨૯ તાંમ યજત અજિશ્ થ્રિ-જફાઙ દહાકો બવ્રોઇશ્ પઇતિ દઙહુઓયે, સતેમ અસ્પનાંમ અર્શ્નાંમ, હજઙ્રે ગવાંમ, બએવરે અનુમયનાંમ

કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને આ મુરાદ તું બખશ કે હું તમામ દેશોના દેવો, પાપી માનસો, જાદુગરો પરીઓ તથા સાતર, કવિ અને કરપન લોકોની ઉપર સઉથી સરસ પાદશાહી મેલવું; અને દેવોના અખ્ત્યારમાંથી-દોલત તથા ફાયદો એ બંધે ચીજ, વૃદ્ધિ અને ટોલુ એ બંધે ચીજ, અને તૃપ્તિ તથા કીર્તિ એ બંધે ચીજને હું છીનવી લેવું (યાને મારે તાબે કરૂં)."

૨૭—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે)

(૮) ૨૮—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૨૯—તેણીને ત્રણ જુઆન ધરાવનાર અજ્દહાક (જહાક) બાબુલના (બેબીલોન) દેશમાં જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, નાહાંનાં ગોસ્પદોમાંનાં દસ હજાર ગોસ્પંદોથી—આરાધી.

૩૦ આચત હીમ જઇધ્યત, ચવત આયપ્તેં-મ, દજદિ મે વડરૂદિ સેવિશ્રે અર્દ્રિ સૂર અનાહિતે! યથ અઝેંમ અમષ્યાં કેરેનવાનિ વીસ્પાઇશ. અત્રે કર્ષ્વાંન, યાઇશ હમ.

૩૧ નોઇત અહ્મઇ દથત. તત અવ.ત આયપ્તેંમ, અર્દી સૂર અનાહિતઃ—ગહે ૨૫ ખ્શ્નેમ્ચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

(૯) ૩૨ યજ્એશ મે હોમ્ (જાસ્ત) દ.હુ.ફાચનામ્ અપઓનીમ્ (૧ લા ફકરા મુજેબ).

૩૩ તાંમ્ યજત વીસો પુથ્રો આથ્વ્યાનોઇશ વીસો સૂરયાઙ થ્રએતઓનો, ઉપ વરેનએષુ ચથ્રુ-ગ-ઓશ્એષુ, સને એ અસ્પનાંમ્ અર્ષ્નાંમ, હજ્‌હ્રે ગવાંમ્, બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૩૪ આચત હીમ જઇધ્યત અવત આયપ્તેંમ,

૩૦—તેથી તેણે તેણીની પાશે ચાહ્યું કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તુ મને આ ફાયદો બખશ કે હું આ સઘલા સાતે ખંડોને માનસો વગરના (ઊજડ, વેરાન) કરૂં."

૩૧—તેને તે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તે મુરાદ નહિ બખશી.—તેના તેજ પ્રતાપ ઈત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૯] ૩૨—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે)

૩૩—તેણીને બહાદુર ખાંન્દાનનાં આતપિનનાં ખાંન્દાની પુત્ર ફરેદુને ચારગોશવાલાં વરેન (ગેલાંન શેહેર)માં જવાંન ઘોડાઓમાંના સો જવાન ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની દસ હજાર ગાવોથી અને નાંહાનાં ગોસ્પંદોમાંના દસ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૩૪—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "ઓ ભલી,

દર્હિ મે વઙ્હુહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યાઓ અજ઼ીમ્ દહાકેંમ્ થ્રિ-જફ્નેમ્ થ્રિ-કમેરેધેંમ્ ક્ષ્વશ્-અષીમ્ હજ઼ંગ્રર-યઓખ્તીમ્ અષઓજસ્તેંમ્, દએવીમ્ દ્રુજેંમ્ અઘેંમ્ ગએથાવ્યો દ્રવન્તેમ્, યાંમ્ અષઓજસ્તેંમાંમ્ દ્રુજેંમ્, ફ્રચ-કેરેંન્તત્ અઙ્રો મઇન્યુશ્, અવિ યાંમ્ અસ્ત્વઇતીમ્ ગએથાંમ્, મહર્કાઈ અષહે ગએથનામ્, ઉત હે વન્ત અજાનિ સવઙ્હવાચ એરેંનવાચ, યોઇ હેંન્ કેંહર્પ, સ્રઓશ્ત જજાઇતે ગએથ્યાઈચ, યોઇ અવ્દાતેંમે."

૩૫ દથત્ અહ્માઈ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્રાઇ યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઈ, દાથ્રિશ્, આયપ્તેમ્— અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ મા ફકરા પ્રમાણે).

[૧૦] ૩૬ યજ઼એશ મે હીમ્ (જાવત)

ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું ત્રણ જબાનવાલા, ત્રણ માથાંવાલા, છ આંખવાલા, હજારગણું કુવત ધરાવનારા (યુકતીવાલા), પુરતાં કુવતવાલા, આ મખલુકાતને માટે બુરા તથા નુકસાંન કરનાર દુરવંદ, તથા પુરતાં કુવતવાલી અને નુકસાન કરનારી દેવી કે જેને ગનામીનોએ અશોઇની પેદાએશોમાંની જીસમાની પેદાયશનાં નાશને માટે પેદા કીધીછે તેણીનાં જેવા (અથવા તેને લગતા), અજ્રિ દહાકને મારનારો (જીહીતી લેનારો) થાવું; અને સવડ્હવાચ (શેહેર્નાજ) અને એરેનવાચ (અર્નવાજ) નામે તેની બે પિયારીઓ, જેઓ આ દુન્યામાં જન્મ લેતી સ્ત્રીઓમાં ઘણાંજ સુદર બદનવાલી છે, અને જેઓને ઘણીજ છુપી જગોમાં રાખવામાં આવીછે, તેઓને હું મારા હાથમાં લાવું (અથવા મેલવું).

૩૫—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૦] ૩૬—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

દઙ્‌હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૩૭ તાંમ્ યજત નરેં-મનાઉ કેરેંશાસ્પો પસ્ને વરોઇશ પિસનઙ્‌હો, સતેએ અરપનાંમ્ અર્પનાંમ્ હુજઙ્‌રે ગવાંમ્, બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૩૮ આઅત હીમ્ જઇધ્યત, અવત આયપ્તેંમ્, "દજ્દિ મે વઙ્‌હુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત બવાનિ અઇવિ-વન્યાઉ ગન્દરેંવેંમ્ યિમ્ જઇરિ-પાશ્નેમ્, ઉપ યઓઝેંન્તિ કરન જરય વોઉરુ-કશય, આતચાનિ સૂરેમ્ ન્માનેમ્ ક્વતો, યત પથનયાઉ દૂરએ-પારયાઉ."

૩૯ દથત અહ્માઇ તત અવત આયપ્તેંમ્-અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હુ જઓથ્રો-બરાઇ અરેદ્વાઇ યઝેંમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથિશ્, આયપ્તેંમ્—અહે રય ખરેનઙ્‌હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે)

૩૭—તેને બહાદુર મનના કેરેશાસ્પે પિસન કૂડ નદીનાં કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓમાંનાં સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૩૮—તેથી (ઇજ્વાનાં બદલામાં) તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "ઓ ખુશીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ, અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું સુણેરી એડીવાલા ગન્દર્વ દેવને વોરૂકષ દર્યાંના કીનારાની નજદીક મારનાર (ફતેહ કરનાર) થાઊં, અને તે ખુરાનાં પોહલાં, ગોલ અને નહિ પસાર કરી શકાએ એવી જગા ઉપર આવેલાં (મેહનતથી પોહોંચી શકાએ એવાં) મજ-બૂત ઘર તરફ પોહોચનાર થાઊં."

૩૯—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૧] ૪૦ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્‌, હુ-ક્રાથનાંમ્ અપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે)

૪૧ તાંમ્ યજત, મઇર્યો તૂઇર્યો ફ્રઙ્‌રસે, હ-કઇને પઇતિ અઙ્‌હાકુ જેંમો, સતેએ અરપનાંમ્ અર્પૂનાંમ, હજઙ્‌રે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ્.

આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેમ્, "દઝ્દિ મે વઙ્‌ઉહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યથ અજેંમ્ અવત્ ખરેનો અપયેમિ, યિમ્ વજઇતિ મઇધીમ્ જ્રયઙ્‌હો વોઉરૂ-કષહે, યત્ અસ્તિ અઇર્યનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ જાતનાંમ્ચ અજાતનાંમ્ચ, યત્ચ અષઓનો જરથુશ્ત્રહે."

૪૩ નોઇત્ અહ્માઇ દથત્ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ, અર્દ્વી સૂર અનાહિત.—અહુ રથ ખરેનઙ્‌હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૨] ૪૪ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્‌હુ-ક્રાથનાંમ્ અપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

[૧૧] ૪૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે.)

૪૧—તેણીને ઘાતકી (સાંપની ખસલતનાં) તુરાની (તૂરનાં ખાન્દાનના) અફ્રાસ્યાબે આ જમીન ઉપરનાં એક ભોએરાંમાં જવાન ઘોડાઓ મધ્યેના સો ઘોડા, ગાવોમાંની હજાર ગાવ અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંના દશ હજાર ગોસ્પંદોથી આરાધી.

૪૨—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "એ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ આર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું તે ખુરેહ મેલવું કે જે વોરૂકશ દર્યાના મધ્યમાં વેહે છે અને જે ઈરાનના મુલકોમાંનાં જન્મેલા અને નહિ જન્મેલા લોકોનું—જેવું કે અશો જરથોસ્તનું—છે."

૪૩—તેની તે મુરાદ નિર્મલ આર્દ્વી સૂરે નહિ બખશી.—તેનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૧૨] ૪૪--(પેહલા ૫૦ પ્રમાણે).

૪૫ તાંમ્ યજત અઉર્વો અશ્‌વરેંચો કવ ઉસ, અંરેંજિક્‌યાત્ પઇતિ ગરોઇત્, સતેએ અરપ-નાંમ્, અર્પનામ્, હજડ્રરે ગવાંમ્, બએવરેં અનુ-ગયનાંમ્.

૪૬ આચત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આય-પ્તેંમ્ "દજદિ મે વડ્ઉહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! યથ અઝેંમ્ ઉપેમેંમ્ ક્ષથ્રેંમ્ બવાનિ, વીસ્પનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ દએવનાંમ્ મશ્યાનાંમ્ચ, યાતાવ્‌ંમ્ પઇરિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્."

૪૭ દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ્ર જઓથ્રા-બરાઇ અરે-દ્રાઇ યઝેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશૂ, આયપ્તેંમ્.- અહે રય ખરેનડ્હચ. (૯ માં ૫૦ પ્રમાણે).

[૧૩] ૪૮ યજએશ મે હીમ્ (જાવત) દડ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અષઓનીમ્. (પેહલા કકરા પ્રમાણે).

૪૫—તેણીને ચાલાક અને મોટી કીર્તિવાલા કાવુસે એરેજિફ્ય પાહડ ઉપરથી જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૪૬—તેથી તેણે તેનેથી આ મુરાદ ચાહી કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વી સુર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું તમાંમ દેશોનાં દેવો, બુરા માણસો, જાદુગરો, પરીઓ, અને સાતર કવિ અને કરપન લોકોની ઉપર સઉથી ચહડતી પાદશાહી મેલવું."

૪૭—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૩] ૪૮—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૪૯ તાંમ્ યજત અર્શ અઈર્યનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ ક્ષથ્રાઇ હંકેરેંમો હુસ્રવ, પઇતે વએરિશ ચએચ-સ્તહે જફ્રહે ઉર્વાપહે, સતેંમ અસ્પનાંમ્ અર્શનાંમ્, હજંઘરે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ્.

૫૦ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આય-પ્તેંમ્, "દઝ્દિ મે વંઘુહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અના-હિતે! યથ અઝેમ્ ક્ષથ્રેંમ્ બવાનિ વીસ્પનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ દએવનાંમ્ મશ્યાનાંમ્ચ, યાથ્વાંમ્ પઇ-રિકનાંમ્ચ, સાથ્રાંમ્ કઓયાંમ્ કરફ્નાંમ્ચ; યત્ વીસ્પનાંમ્ પુરૂતાંમ્ અઝેમ્ ફ્રતેંમેંમ્ થાંજયેનિ, અનખરેતાંમ્ યાંમ્ દરેઘાંમ્ નવ ફ્રાથ્વેરેંસાનિ રથ્વરેંમ્, યો ગાંમ્ મઇર્યો તુરેંમ્ મનો, અરપ-એથુ પઇતિ પેરેંતન."

૫૧ દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ અરે-દ્રાઇ યજમનાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ, આયપ્તેંમ્.
અહે રય ખરેનંઘચ. (૯માં ફકરા પ્રમાણે).

૪૯ તેણીને ઈરાન દેશોના બહાદુર અને તમામ સલતનતને એક કરનાર (સાથે જોડી નાંખનાર) કએ-ખુસરૂએ ઊંચી અને ઓહલા પાણીવાલી ચેચરત નદીનાં કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓમાંના સો ઘોડા-ઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી, અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદોમાંનાં દશ હજાર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૫૦—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે "ઓ ખુબી-વાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું તમાંમ દેશોના દેવો, બુરા માનસો, જાદુગરો, પરીઓ, સાતરો કવિઓ અને કરપનોની ઉપર મુખ્ય પાદશાહી મેલવું; અને તમામ ઘોડાઓ મધેનાં સઉથી સરસ ઘોડાને હું જોડું અને તે સાથે આ લાંબા વખત સુધી ઉજડ પરેલાં જંગલ (લડાઈનાં મેદાન)ને નવેસરથી સમારૂ કે જયાં પેલો ઘાતકી મનનો (અક્રાસ્યાબ) હમનાજ મારી સાથે ઘોડાઓની પીઠ ઊપર (મોટાં લશકર સાથે) લડયો હતો."

૫૧—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે.)

[૧૪] ૫૨ યજઍશ મે હીમ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ આથ‍્ઓનીમ. (૧ લા ફકરા પ્રમાણે).

૫૩ તાંમ્ યજત તખ્મો તુસો રથએસ્તારો, બરેંથ્ઍષુ પઇતિ અસ્પનાંમ્, જાવરેં જઇધ્યન્તો હિતઍઇબ્યો, દ્રવતાતેંમ્ તનુભ્યો, પોઉરૂ-સ્પખ્ધીમ્ ત્બિષયન્તાંમ્, પઇતિ-જઇતીમ્ દુશ્-મઇન્યવનાંમ્, હથાનિવાઇતીમ હમેરેંથનાંમ અઉર્વથનાંમ ત્બિ-ષ્યન્તાંમ્.—

૫૪ આગત હીમ જઇધ્યત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, "દઝદિ મે વઙ્હુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સુર અનાહિતે! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યઠ્ઠ અઉર્વ હુનવો વઍ-સ્કયે, ઉપ દરેંમ્ ક્ષથ્રો-સઓકેંમ્ અપનોતેમેંમ્, દ્રૂજો પેરેંજન્તિ આવનય; યથ અજેંમ નિજ-નાનિ તૂર્યનાંમ દખ્યુનાંમ્, પન્ચસઘાઇ સતઘાઇશ્ચ, સતઘાઇ હજઙ્રઘ્નાઇશ્ચ, હજઙ્રઘ્નાઇ બએવરેઘ્નાઇશ્ચ, બએવરેઘ્નાઇ અહાંખ્તઘ્નાઇશ્ચ."

[૧૪] ૫૨—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૫૩—તેણીને ઘોડાઓની પીઠો ઊપર (લશ. કરની સફમાં લડતી વખતે) ઘોડાઓને માટે જોર, બદનોને માટે તનદરોસ્તી, દેખીઓનું આગ. મજથી જાંણવું, બુરૂ વિચારનારાઓનો નાશ કરવું, દુશમનોની ઉપર ફતેહ મેલવવી અને દુશમનોને દુઃખી કરવાનુ (ઇજા પોહાંચાડવાનું) ચાહતા, જો. રાવર તુસ પેહલવાને આરાધી.

૫૪—તેથી તેણે તેનેથી ચાહ્યું કે-"ઓ ખુબી- વાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું મને આ મુરાદ બખશ કે હું વેસેનાં ખાન્દાં. નનાં બહાદુર છોકરાઓને, બુલંદ અને અશો લોકોને લગના કંઘ દેજમાં ઘણાંજ ચહડતા ક્ષથ્રોસોક (નામની જગા) ના દરવાજા ઊપર, મારનાર (અથવા ફતેહ કરનાર) થાવું; અને હું તુરાની દેશોમાંનાં પચાશ સોઘણાં, સો હજારઘણાં, હજાર દશ-હજારઘણાં અને દશ હજાર અસંખ્ય- ઘણાંઓને જમીનદોસ્ત કરૂં (યાને નાશ કરૂં)."

૫૫ દથત્ અહ્માઈ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ, અર્દી સૂર અનાહિત, હુપ્ત જઓઓ-બરાઈ અરેં-દ્રાઈ યઝેમ્નાઈ જઇદ્યન્તાઈ, દાથ્રિશ, આય-પ્તેંમ. અહે રય ખરેનડ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૫] ૫૬ યજઓશ મે હીમ્ (જાવન) દહ્હુપ્રાપ્નાંમ્ આપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૫૭ તાંમ્ યઝેન્ત અઉર્વ હુનવો વએસ્કય ઉપ દરેંમ ક્ષથ્રો-સઓકેંમ અપનોતેંમેમ, કહ્હય એરેઝંન્તય અપવનય સતેઓ અસ્પનાંમ્ અર્પનાંમ, હજહ્રે ગવાંમ, બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૫૮ આઅત્ હીમ્ જઇદ્યેંન્ અવત્ આયપ્તેંમ, "દજાદ્હિ નો, વહ્ઉહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અના-હિતે ! યત્ બવામ આઇવિ-વન્તારુ, તખ્મેંમ્ તુમ્રેંમ રથએસ્તારેંમ, યથ વએમ્ નિજનામ

૫૫—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૫] ૫૬—(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૫૭—તેણીને બહાદુર, વેસેના ખાંન્દાનના છોકરાઓએ (તુરાની લશકરના સરદારોએ) બુલંદ અને અશો લોકોને લગતા કંઘદેજમાં સઉથી ચહડતાં ક્ષથ્રોસોકના દરવાજા પાશે, જવાન ઘોડાઓ મધેના સો ઘોડાઓઃથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને પશુઓમાંનાં દશ હજાર પશુઓથી આરાધી.

૫૮—તેથી તેઓએ તેનેથી ચાહ્યું કે—"ઓ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! તું હમુને આ મુરાદ બખશ કે હમો જોરાવર તુસ પેહલવાનને મારનારા (જીતનારા) થઇએ; અને ઈરાનના દેશોમાંના પચાશ સોઘણાં, સો હજારઘણાં, હજાર દશ હજારઘણાં અને દશહજાર અસંખ્યઘણાંઓને જમીનદોસ્ત કરીએ.

અઈવૈનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ પન્યસધ્રાઇ સતધ્રાઈશ્ચ, સતધ્રાઈ હજંક્રરધ્રઇશ્ચ, હુજંદ્રરધ્રાઇ બએવરેધ્રાઇ અહાંક્તધ્રાઇશ્ચ.

૫૯ નોઇત્ અએબ્યરિરત્ દથત્, તત્ આવત આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત.—અહે રય ખરેનંહચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૬] ૬૦ યજ્એશ મે હીમ્ (જાવત) દંહુ-ફ્રરધનાંમ્ આપઓનીમ્.

૬૧ તાંમ્ યજત પોઉર્યો યો વંઘ્રો નવાઝ્ને, યત્ હિમ્ ઉસ્ચ ઉજ્-દ્રાંનયત્ વેરેથ્રજાઓ તખ્મો થ્રએતઓંનો, મેરેઘ્રહે કેહ્રપ કહ્રકાસહે.

૬૨—હો અવથ વજત, થ્રિ-અયરેંમ્ થ્રિ-ક્ષપરેંમ્ પઈતિશ નમાનેમ્, યિમ્ ખાપઈથીમ્; નોઈત્ અઓર, નોઇત્ અઓર અવોઇરિરયાત્, થ્રએરત ક્ષફ્નો થ્રિત્યાઓ ફ્રાદમત્ ઉષાઓંહેમ્ સૂરયાઓ વીવ-ઘ્રતીમ્. ઉપ ઉષાઓંહેમ્ ઉપ-જસ્ખયત અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્:—

૫૯—તેઓને તે મુરાદ નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે નહિ બખશી.—તેનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૧૬] ૬૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૬૧—તેણીને પેહલ્લા "વફ્રનવાજે," જયારે તેને ફતેહમંદ અને જોરાવર "થ્રએતઓનએ" કહર્કાસ પક્ષીના કાલબુદમાં ઘણોજ ઉંચે ઉડાડી મુકયો ત્યારે, આરાધી.

૬૨—તે (વફ્રોનવાજ) તેણે (થ્રએતઓનએ) ઉડાડયા મુજબ ત્રણ દિવસ અને ત્રણ રાત સુધી પોતાના ઘર તરફ (કુદરતે ઠેરવેલી જગો તરફ) પોહોચવાને, ચાલ્યા કીધો. તે ઝડપથી નીચે નહિ પોહોચી શકયો; પછી ત્રીજી રાતની ખુશ-લેહકી-વાલી અને અજમતી બામદાદને વખતે તે નીચે આવી પોહચ્યો; અને તે બામદાદને વખતે તેણે (વફ્રોનવાજે) નિર્મલ અર્દ્વી સૂરને યાદ કીધી:—

૬૩ "અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! મોપ્રુ મે જવ અવરુહે, નૂરેંમ્ મે ખર ઉપરતાંમ્; હજરુરેંમ્ તે અર્જેમ્ જંઓ-થ્રનાંમ્, હઓમવઇતિનાંમ્ ગઓમવઇતિનાંમ્ યઓ-જદાતનાંમ્ પઇરિ-અરુદરર્તનાંમ્, બરાનિ અતિ આપેંમ્, યાંમ્ રઉહાંમ્, યેજિ જુમ્ ક્રપયેમિ, અતિ જાંમ્ અહુરધાતાંમ્, અવિ ન્માનેંમ્, વિમ ખાપઇથીમ્."

૬૪ ઉપ-તચત્ અર્દ્વી સૂર અનાહિત કઇનીનો કેહ્રપ સ્રીરયાઓ અપમયાઓ હુરઓધયાઓ ઉસ્કાત યારતયાઓ એરેઝવઇશ્યો રઓવત્ ચિથ્રેંમ આજાત-યાઓ નિ-જંગ-અઓથ્રં પઇતિશ-મુખ્ત જરન્યો-ઉર્વીક્ષ્ન ખાઞ્ય.

૬૫ હા, હે બાઝ્વ, ગેઉર્વયત્, મોષુ તત્ આસ્નોઇત્, દરેઘેંમ્ યત્ ફ્રાયતયત્ થ્વક્ષેમ્નો, અતિ જાંમ્ અહુરધાતાંમ્, અવિ ન્માનેંમ્, વિમ્ ખાપઇથીમ્, દ્રૂમ્ અવ-તેમ અર્દ્દિસ્નેમ્, હમથ યથ પરચિત્.—અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

૬૩—"ઓ નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! જલદીથી મારી મદદને માટે તું આવ અને મને જલદીથી મદદ કર કે (તેનાં બદલામાં) જો હું જહુડફથી અહુરમજ્દની પેદા કીધેલી આ જમીન (પૃથ્વી) ઉપર પોતાને ઘર (કુદરતે મુકરર કીધેલી જગાએ) પોહોચશ તો તારે માટે **જોરે**। મધની, હોમવાલી, ગોમવાલી, પવિત્ર કરેલી અને તપાસેલી હજાર **જોર** **રંઘા** નદી આગલ હું લાવશ (યાને ભેટ કરશ)."

૬૪—નિર્મલ અર્દ્વી સૂર, સુંદર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખોલેલા બાંધાવાલી, ઉંચાં વસ્ત્ર પેહેરેલી, સીધા કદની, તેજવાલી, ઉદાર ચેહરાની, ગુદણ સુધી મોજાં પેહેરેલી અને પ્રકાશતાં (ચકચકીત) સોનેરી તાજવાલી એવી કન્યાના રૂપમાં, આગલ વધી.

૬૫—તેણીએ તેની જેવી બંધે બાજુઓ પકડી તેવોજ તે લાંબા વખતનાં અટકાવમાંથી નીકલવાની કોશેશ કરતો તે "વફરેનવાજ" અહુરમજ્દે પેદા

[૧૭] ૬૬ યજ઼્અેશ મે હીમ્ (જાવત) દઽ્હુ-ફ્રૂરાથ્રનાંમ્ અષઓનીમ્.

૬૭ તાંમ્ યજ઼ત નમાસ્પો, યત્ સ્પાધેંમ પઇરિ-અવઅેનત્ દૂરાત્ અયન્તેંમ, રરમોયો દ્વ-તાંમ્ દઅેવયસ્નનાંમ્, સતેઅે અસ્પનાંમ્ અર્વતાંમ્, હજ઼ઙ્રે ગવાંમ્, બઅેવરેં અનુમયનાંમ્.

૬૮ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આય-પ્તેંમ્ “ દઝ઼્દિ મે વઙ્હુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! યથ અજ઼ેંમ્, અવથ વરેંથ્ર, હયાને, યથ વીસ્પે અન્યે આઇરે.”

૬૯ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ્ર જઅેાથ્રા-બરાઇ અરેંદ્રાઇ યજ઼ેંમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્, આયપ્તેંમ્.— અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ૧૦ પ્રં૦).

[૧૮] ૭૦ યજ઼્અેશ મે હીમ્ (જાવત) દઽ્હુ ફ્રૂરાથ્રનાંમ્ અષઓનીમ્.

કાઘેલી જમીન ઉપર આવેલાં પોતાના ઘર તરફ, આગલના જેવી મજબુત અને જખમી થયા વગરની હાલતમાં, જલદીથી આવી પોહોચ્યો.

[૧૭] ૬૬ (પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૬૭—તેણીને જામાસ્પે, જ્યારે લશકરની સફમાં દુરથી આવતાં બુરા અને દેવ-યસ્નોનાં લશકરને જોયું ત્યારે, જવાન ઘોડાઓમાંનાં સો ઘોડાઓથી, ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાંનાં ગોસ્પંદોમાંના દસ હજાર ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૬૮—તેથી તેણે તેણીથી એ મુરાદ માગી કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિસૂર! તુ મને આ મુરાદ બખશ કે જેમ બીજા તમામ ઇરાનીઓએ ફતેહ મેલવી તેમ હું (આ દેવ-યસ્નો ઉપર) ફતેહ મેલવું."

૬૯—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૧૮] ૭૦—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૭૧ તાંમ યજત અપવ.જ્દાઓ પુથ્રો પોઉરૂધા-ક્ષતોઇશ, અપવ.જ્દસ્ય, થ્રિતસ્ય સાયુઝ્દ્રોઇશ પુથ્રે, ઉપ બેરેંજન્તેંમ અહુરેંમ ક્ષથ્રીમ ક્ષએતેંમ અપાંમ નપાતેમ અઉર્વત-અસ્પેંમ, સતેએ અ-સ્પનાંમ અર્પૂનાંમ, હજન્ધ્રે ગવાંમ, બએવરે આનુમયનાંમ.

૭૨ આઅત હીમ જઇધ્યેન, અવત આયપ્તેંમ "દઝ્દિ નો વઙ્હુહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત બવામ અશવિ-નન્યાઓ દાનવો તૂર વ્યાખન કરેંમ્ચ અસબનેંમ, વરેંમ્ચ અસબનેંમ, તન્ચિ-શ્તેંમ્ચ દૂરએકએતેંમ, આહ્મ્ય ગએથે પેંપનાહુ."

૭૩ દથત અઓઅન્યરિચત તત અવત આયપ્તેંમ, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓઓથ્રો-બરાઇ અરેં-દ્રાઇ યજેંમનાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ, આયપ્તેંમ. અહે રય ખરેંનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે.)

[૧૯] ૭૪ યજાઓશ મે હીમ (જાતત) દસ્હુ-ફ્રાધનામ અપઓનીમ.

૭૧—તેણીને પોરૂધાક્ષ્તિના પુત્ર અશવજદદહે અને સાયુજદ્રિના બે પુત્ર અશવજદદહે અને શ્રતએ, બુલંદ સાહેબ, બાદશાહીને લગતા (અથવા બાનુઓને લગતા) રોશન (અથવા દોલતવાલા) અને તેજ ઘોડાવાલા **અપામનપાત (વર)** ની નજદીક—જવાન ઘોડાઓમાંનાં સો ઘોડાઓથી ગાવોમાંની હજાર ગાવોથી અને નાહાંનાં ગોસપંદોમાંનાં દસ હજાર ગોસપંદોથી, આરાધી.

૭૨—તેથી તેઓએ તેણીથી આ ચાહ્યું કે "એ ભલીવાલી, ઘણીજ કાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! તું હમોને આ મુરાદ બખશ કે હમો આ લડાઇઓનાં મેદાનમાં પ્રખ્યાત, તુરાની દાનુઓને **કર અસબનને, વર અસબનને** અને ઘણુાજ જોરાવર **દુરએકએતને** જીતનાર થઇએ.

૭૩—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[**૧૬**] ૭૪—(પેહલા ફ૦ પ્રમાણે).

૭૫ તાંમ્ યજત વિરતઉરુશ યો નઓતઈર્યાનો, ઉપ આપેંમ્, યાંમ્ વિતઙ્ઉહઇતીમ્, એરેંજુખ્ઘાત્ પઈતિ વચઙ્હત્, ઉઈતિ વચેબીશ અઓજનો: (૭૬) "તા બા અષ તા અષુખ્ઘ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ મે અવઞત્ દએવયસ્નનાંમ્ નિજતેંમ્ યથ સારેમ્ વર્શનાંમ્ બરાનિ: આઅત્ મે તૂમ્ અર્દ્વી સૂર અનાહિતે! હુરકેંમ્ પેષુમ્ રએચય તરો વઙ્ઉહીમ્ વીતઙ્ઉહઇતીમ્."

૭૭ ઉપ-તચત્ અર્દ્વી સૂર અનહિત કઈનીનો કેહ્રપ સૂરીરયાઓ અમયાઓ હુરઓધયાઓ ઉસ્કાત્ યાસ્તયાઓ એરેંજ્વઇથ્યો રએવત્ ચિથ્રેંમ્ આઝાતયાઓ જરન્ય અઓથ્ર પઇતિશ્મુખ્ત યા વીસ્પોપએસ બામ્ય; અરમએસ્તાઓ અન્યાઓ આપો કેરેનઓત ફ્રષ અન્યઓ ફ્રતાચયત્, હુશ્કેંમ્ પેષુમ્ રએચયત્ તરો વઙ્ઉહીમ્ વીતઙ્ઉહઇતીમ્.—આહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

૭૫—તેણીને નોજરના છોકરા **વિશ્તઉરૂશે** (ગુરતહમે) **વીનડ·હુઇતી** નામની નદી આગલ રાસ્ત બોલાએલા વચનોથી (બંદગીના કલામોથી) આ સુખનો બોલતાં આરાધી:—

૭૬—"કે ઓ નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! ખચીત આ સખુન રાસ્ત અને સચાઇથી કેહુ છુ કે દેવયસ્નોમાંના એટલા બધા દેવયસ્નો મારા મારેલા છે કે જેટલા મારા માથા ઉપર હું બાલો ધરાવુંછું—તો મારે માટે (અથવા મારે ખાતર) ઓ નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! ખુબીવાલી વીતડ·હુઇતી નદીનાં શુકાઇ ગએલા આખા ઓશારને (તે નદીનાં તલીઆંને) તું તર કર (યાને તે શુકાઇ ગએલી નદીને ફરાથી તાજી કર).

૭૭—નિર્મલ સુંદર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખીલેલા બાંધાવાલી, ઊંચાં વસ્ત્ર પેહેરેલી, સીધાં કદની, તેજવાલી, આઝાદેહ ચેહરાની સુનેરી તથા તમામ જરાવદાર બેઉ પગમાં જોડા (અથવા મોજાં) પેહેરેલી, એવી કન્યાનાં રૂપમાં અર્દ્વી સૂર આગલ

[૨૧] ૭૮ યજ઼ઍશ મે હીમ્ (ગાન) દરૂ.હુ-રૂરાયનાંમ્ અપઑાનીમ્.

૭૯ તાંમ્ યજત, યોઇતો યો ૪ર્યનનાંમ્, પઐતિ પેઠ્ઍપે રહૃહ્યા,ુ, સનેએ અરપનાંમ્ આર્નાંમ્, હજરૂરે ગવાંમ્, ગએનરે અનુમયનાંમ્.

૮૦ આઅત્ હીમ્ જઇધ્યત્, અવત્ આય-ધ્નેંમ્ "દજ઼ૂદ્દિ મે વરૂઉદ્વિ સંવિસ્ને અર્દ્રિ સૂર અનાહિતે! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યા,ુ અષ્તીમ્ દુજ઼દેંમ્ તેમરૂઅન્તેમ્. ઉત હેંકૂરઅ પઇતિ-ગ્રવનિ, નવચ નંવઇતીમ્ચ, બ્રરૂજ઼ દ્રનાંમ્ ઍમઍષો-ઇરિસ્ત-નાંમ્, યત્ માંમ્ પેરેસત્ અષ્તો દુજ઼દાઉ તેમરૂહાઉ.

ચાલી; અને તેણીએ બીજી નદીઓને સ્તંભ (સ્થીર અથવા વેહતી બંધ) કીધી અને બીજીઓને (નદી-ઓને) આગલ ચલાવી; અને તેથી ખુબીવાલી વાતકહુઇતી નદીનાં શુકાઇ ગએલાં આખા ઓશા-રને તર (યાને પાણીથી વેહતો) કીધા.—તેણીનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ.

[૨૦] ૭૮ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૭૯.—તેણીને ક્રિયાનને લગતા યોઇસ્તએ (ગોસ્તે ફરિયાને) રંગ્રા નદીના કિનારા ઉપર જવાન ઘોડાઓ મધેનાં સો ઘોડાઓથી, હજાર ગોસ્પંદોથી અને દશ હજાર નાંહાંનાં પશુઓથી આરાધી.

૮૦.—તેથી તેણે તેણીથી આ ચાહ્યું કે "આ ખુબીવાલી ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! આ મુરાદ તું મને બખશ કે હું ખુરૂ જાણનાર અને અંધારી અકલનાં (અથવા અંધ-કાર=દોજખને લગતા) અખ્તયને (અખત જાદુ-ગરને) મારનાર થાઉં, અને તે સાથે તેનાં ઘણા

૮૧ દથત્ અહ્માઇ, તત્ અવત આયપ્તેમ્, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ્ જઓઓ-મરાઇ અરેદ્રાઇ પર્જેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્, આયપ્તેમ્—અહે રય ખરેનક્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૧] ૮૨ યજ્અેશ મે હીમ્ (ખ્નવત) દક્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૮૩. યહ્મ્ય, અહુરો મજ્દાઓ હ્વપો, નિવઐધયત "આઁઇધિ પઇતિ અવ-જસ, અર્દ્વી સૂર અનાહિતે ! હચ અવત્બ્યો સ્તરેભ્યો, અવિ જાંમ્ અહુર-ધાતાંમ્; ત્વાંમ યજાઓન્તે અઉર્વાઓક્હો અહુરાઓક્હો, દક્હુ-પતયો, પુથ્રાઓક્હો દક્હુ-પઇતિનાંમ્; (૮૪)—ત્વાંમ્ નરચિત્, યોઇ તખ્મ, જઇધ્યાઓન્તિ આસુ-અસ્પીમ્, ખરેનક્હસ્ચ ઉપરતાતો; ત્વાંમ્ આથ્રવનો મરેંમ્ન, આથ્રવનો થ્રાયઓનો, મસ્તીમ્ જઇધ્યાઓન્ત, સ્પાનેંમ્ચ,

સખ્ત અને મોતનું દુ:ખ ઉપજાવનારા સવાલો મધેનાં જે નવાંનુ સવાલો તે ખુરૂ જાણનાર અને અંધકારને લગતો 'અખ્ત્ય' મને પુછે તેમનો ઉતર હું વાલું.

૮૧.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[**૨૧**] ૮૨ (પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૮૩.--જે (અર્દ્વિ સૂરને ખુબીવાલા અહુરમજદે જણાવ્યું કે "ઓ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતા! તું આ સેતારાઓ (યાને આકાશ) ઉપરથી અહુરએ પેદા કરેલી જમીન ઉપર જા; ત્યાંહાં તુંને બહાદુર સરદારો તથા પાદશાહો અને પાદશાહોનાં પુત્રો આરાધશે ; (૮૪) અને તેહમતન નરો (બહાદુરો), ઘોડાની તેજી (જલ્દપ) અને ચહડતાપણાનું નૂર (ઉત્તમ નૂર), તારેથી ચાહશે, અને સ્મરણ કર્તા અથોરનાનો અને (આત્માનું) રક્ષણ કરનાર અથોરનાનો, ડાહપણ, અહુરનાં માર્ગને લગતી ફતેહ અને ફતેહમંદીનું ચહડતાપણું, તાહરેથી ચાહશે;

વેરેથ્રઘ્નેમ્ચ અહુરધાતેમ્, વનઇન્તિમ્ચ ઉપરતાતેમ્; (૮૫)—થ્વાંમ કઇનીનો વધ્રે, યઓન ક્ષથ્ર હ્વાપાઓ જઇધ્યાંન્તિ, તખ્મેંમ્ચ ન્માનો-પઇતીમ્; થ્વાંમ્ ચથ્વઇતિશ ઉજનાઇતિશ જઇધ્યાંન્તિ હુજામીમ્; તૂમ્ તા અએઇબ્યો ક્ષયમન નિસ્રિનવાહિ, અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે!

૮૬ આઅત્ ફ્રરૂસત્, જરથુશ્ત્ર! અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હચ અવતઓ સ્તરેંબ્યો અનિ જ્નંમ અહુર-ધાતાંમ્.”

૮૭ આઅત્ અઓખ્ત અર્દ્વી સૂર અનાહિત, “એરેજ્વો અષાઉમ સ્પિતમ! થ્વાંમ્ દથત્ અહુરો મજ્દાઓ રતૂમ્ અરત્વઇથ્યો ગએથયાઓ, માંમ્ દથત્ અહુરો મજ્દાઓ, નિપાઓીમ વીસ્પયાઓ અષ-ઓનો સ્તોઇશ; મન રય ખરેનઙ્હચ પસ્વસ્ચ સ્તઓરાચ, ઉપઇરિ જાંમ્, વીચરેન્તિ, મશ્યાચ બિજંગ્ર; અઝેંમ્, બઓઇધ્વિતેંમ્, તા, નિપયેમિ વીસ્પ વોહૂ મજ્દ-ધાત અષ-ચિથ્ર; માનયેંન્ અહે યથ પસૂમ્ પસુ-વરેનેંમ્.”

(૯૫) પરણવા લાયકની કન્યાઓ, પાદશાહી લાયક (દોલતવાલાં) તથા ખુબીવાલાં (ખાન્દાની) ઘરો અને બહાદુર ધની તાહરેથી ચાહશે; અને જનતી ઓરતો તાહરેથી આસાનીથી જન્મ આપવું ચાહશે; અને ઓ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતા ! તું શક્તિ-વાલી તે (તેઓની ચાહેલી મુરાદ) તેઓને બખશશે.

૯૬—(હું અહુરમજદે તેણીને એ પ્રમાણે કહ્યું) ત્યારે ઓ જરથોસ્ત્ર ! અર્દ્વી સૂર અનાહિતા આ સેતારાઓ (આકાશ) ઉપરથી અહુરએ પેદા કીધેલી જમીન તરફ ચાલી."

૯૭.—ત્યારે અર્દ્વી સૂર અનાહિતા બોલી કે 'ઓ રાસ્ત અને પવિત્રાઇવાલા સ્પિતમ ! તુંને અહુરમજદે, તન ધરાવનારી જગતનો 'રતુ' (દીનના સરદાર) તરીકે પેદા કર્યો છે, અને મને, અહુર-મજદે, તમામ અશોઇવાલી પેદાએશની રક્ષણ કર-નારી તરીકે પેદા કરી છે; મારાં તેજ અને પ્રતાપથી પશુઓ અને ધોરો (ભારબરદારી જાન-વરો) અને બે પગાં માંનસો આ પૃથ્વી ઉપર (પોતાની) જીંદગી ગુજારે છે, હું જાહેર રીતે મજદએ પેદા કીધેલી, તમામ અશોઇની ખુનીઆદ ધરાવનારી વસ્તુઓનું (યાને જીવજંતુઓનું) રક્ષણ

૮૮. પર્દતિ હિમ પેરેંસત્ જરથુસ્ત્રો અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્, "અર્દ્વિ સૂર અનહિતે ! કન થ્વાંમ્ યસ્ન યજાને, કન યસ્ન ફ્રાયજાને, યસ્ત તવ મજ્દાઉ કેરેંનઓત્ તચરેં, નોઇત્ તચરેં અન્તરેં અરેથેંમ્, ઉપઇરિ હવરેક્ષએનેંમ્, યસે-થ્વા, નોઇત્ અઇતિ ઢુજાઉર્નિ અઝિશ્ચ, અંરેથ્વના-ઇશ્ચ, વ્વુઝકાઇશ્ચ, વરેન્વાઇશ્ચ, વરેન્વીવાઇશ્ચ."

૮૯. આ‌અત્ અઓઅત્ અર્દ્વી સૂર અનાહિત, "અરેજ્રો અષાઉમ સ્પિતમ ! અન માંમ્ યસ્ન યજ્ઞએશ, અન યસ્ન ફ્રાયજએશ, હચ હોવક્ષાત્ આ દ્રુ-ફ્રશમો-દાતોઇત્; આ તૂ, મે અએતયાઉ જઓથ્રયાઉ ફ્રદ્રુદ્રહેરોઇશ, આથ્રવનો પસ્તો-વચ-દ્રેદો પઇતિ-પસ્તો સ્નવદ્રહો માંજ્દ્રો હપ્ઠુનરો તનુ માંથ્રો.

કરૂં છું, તે એ મીસાલે કે જેમ પશુને, પશુવસ્ત્ર (યાને તેનાં બદન ઉપરનાં ઉણ અથવા રૂવાં) રક્ષણ કરે છે તેમ.”

૮૮.--તે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરને જરથોસ્તે પુછ્યું કે—“ઓ અર્દ્વિ સુર અનાહિતા! કેઇ આરાધનાથી તુંને હું આરાધું તથા કેઇ આરાધનાથી તુંને વધારે વખાણું? કેમકે મજ્દએ તારૂં વેહવું કીધુંચ તે સૃષ્ટિના આ મધ્યમ ભાગમાંથી નહીં પણ ખુરશેદ તરફ કર્યું છે (યાને તાહારી ઉત્પત્તિ આ પૃથ્વી ઉપરથી નહી પણ આકાશની પવિત્ર જગો ઉપરથી કરી છે); કે જેથી તુને સાંપની ખસલતનાં (યાને બુરાં અથવા આબાદીનો નાશ કરનારાં) માનસો, બદનમાં જહરપીને નિકલતા નજીસ મવાદથી, મોહોડામાંથી ગલતાં પાણીથી, તથા ધાત અને હગારની નજીસાતથી ખરાબ કરી શકતા નથી.”

૮૯.—ત્યારે અર્દ્વી સુર અનાહિતાએ જવાબ આપ્યો કે “ઓ સાચા અને અશોઇવાલા સ્પિતમ! એહવી રીતે આરાધનાથી મને તું આરાધ અને એહવી રીતે આરાધનાથી તું મને વધારે વખાણ; કે સુરજનાં ઉગવાથી તે સુરજના અસ્ત પામવા સુધીનાં વખતમાં;—અને તે મારા જોર (ક્રિયા

૯૦. મા મે અએતયાડુ જઓથ્રયાડુ ફ્રઝુઉ-હરેન્તુ. હરેંતો, મ તફ્નો, મ-દુરતો. મ-સપિઘ્ન, મ-કસ્વીશ, મ-સ્ત્રી, મ-દત્નો અસ્ગવયત્-ગાથો મએ-પએસો, યો વીતરેંતો-તનુશ.

૯૧. નોઈત્ અવાડુ જઓથ્રાડુ, પઈતિ-વાસે, યાડુ મા ચોય, ફ્રઝુઉહરેંન્તિ અન્ધાડુસ્ચ, કરેનાડુ-સ્ચ, દ્રવાડુસ્ચ, મૂરાડુસ્ચ, અશાડુસ્ચ, રઝુદાડુ-સ્ચ, અત દક્ષત દક્ષતવન્ત, યા નોઈત પેઉરુ-ઝિર ફ્રદક્ષત વીસ્પનાંમ અનુ માંથ્રેમ; મા મે અએતયાડુસ્ચિત્ જઓથ્રયાડુ ફ્રઝુઉહરેંન્તુ ફ્ર-કવો, મા અપ-કવો, મા દ્રવાડુ વીભિતો દન્તાનો."

કીધેલી વસ્તુની ચાશની) દીનના **એલમ** શીખેલા, દીનના ફરમાનોની પુછપરછ કરેલા, માંથ્ર (યાને ભેદી સુખનોને) સહમજનાર, નેક ગુણો ધરાવનાર અને પોતાને માંથ્રમાં જણાવેલા કાનુનો પ્રમાણે ચલાવનાર એહવા તું અથોરનાંનેજ ખાવી.—

૯૦.—મારી આ ક્રિયામાંની ચાશની દુશમને (અથવા જેને ભલા લોકોએ તજી દીધા હોએ એહવા શખ્સે), ગુસ્સાવાલાએ, જુઠાએ (અથવા ઠગારાઓ,) ચુગલખોરે, નીચ માનસે, સ્ત્રીએ, ગાથા નહી પઢનાર દલગએ (યાને ખુબ વગરના બેદીને), બદન ઉપર ડાઘ પડેલા એહવા કોઢિયાએ—નહી ખાવી.

૯૧.—જે મારાં જોરો (ક્રીયા મધેની ચાશની)-ને ચાંખરા, બેહરા, બુરા, ઘાતકી દુસ્મની રાખનાર, કાયદાથી ઉલટી રીતે ભેટ આપનાર અને પુરતા ડાહપણથી નહી દેખાડેલી, તથા તમાંમ માંથ્ર મધેના કોઇબી માથ્રને નહી અનુસરતી એવી બુરી ખસલત ધરાવનાર શખ્સ ખાશે તો તે હું કબુલ નહી રાખશ, તથા એ મારી ક્રિયાની ચાશની મોહડાંપર ગીબત કરનાર, પીઠે ગીબત કરનાર અને અમિન દાંતવાલા બુરાએ નહી ખાવી.'

૯૨. પેરેસત્ કિમ્ પેરેસત જરથુશ્ત્રો અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્, "અર્દ્વી સૂર અનાહિતે કેમ્ ઇથ તે જઓથ્રાઓ બવન્તિ, યસ્-તવ ફ્રબરેન્તિ દ્રવન્તો દએવયસ્નાઓન્હો, પસ્ચ હુ-ખ્શ્-ફ્નેમો દાઇતીમ્."

૯૩. આઅત્ અઓખ્ત અર્દ્વી સૂર અનાહિત, "એરેંજવો અષાઉમ્ સ્પિતમ્ જરથુશ્ત્ર! નિવરેઝ નિપરેનઓ, અપરઝરઓ, અપખ્રઓસઓ, ઇમાઓ, ઇમાઓ પઇતિ વીસેંન્તે, યાઓ માવોય, પસ્ચ વજેન્તિ ખ્શ્વશ્-સતાઇશ હજઙ્રેમ્ચ, યા નોઇત્ હઇતિ વીસેંન્તિ દએવનાંમ્ હઇતિ યસ્ન."

૯૪ યજાઇ હુકઇરીમ્ બરેંજો વીસ્પો-વહ્મેંમ્ જરનયોનેંમ્ યહ્માત્ મે હચ ફ્રજ્ગઇતે અર્દ્વી સૂર અનાહિત હજઙ્રાઇ બરેસ્ન વીરનાંમ્, મસો ક્ષ્ગેતે

૯૨.—જરથુસ્તે નીર્મલ અર્દ્વિ સૂરને ફરીથી પુછ્યું કે—"ઓ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતા! આ દુન્યામાં તારી જે ક્રિયાઓ ખુશ દેવ-યસ્નાનો સુરજનાં અસ્ત પામવા પછી કરેચ તે કોણને પોહોચેચ (એટલે કે તે જેરોને કોણ સ્વીકારેચ).

૯૩.—ત્યારે અર્દ્વી સૂર અનાહિતાએ જવાબ આપ્યો કે—"ઓ સાચ્ચા અને સ્પીતમાનને લગતા અશો જરથોસ્ત! **નિવયક, નિપસ્નક, અપસ્કરક** અને **અપખ્રઓસક**–એ (બદ રૂહો), મારે લગતી દેવયસ્નોએ રાતને વખતે કીધેલી ક્રિયાને સ્વીકારે છે; અને તે બદરૂહો છશોઘણા હજાર જે દેવોની આરાધનાને હું સ્વીકારતી નથી તેની પુઠ જાએ છે (યાને તે સ્વીકારવાને તે ક્રિયા કરનારની આશપાશ ભેગાં થાએ છે)."

૯૪.—તમામ ખુબી ધરાવનારા અને લીલોત્રીવાલા (જાહાડ પાનથી ભરપુર) **હુકર** પાહડને તું વખાણ કે જેમાંથી મારી અર્દ્વી સૂર અનાહિતા માનસોમાંના હજાર માનસોનાં માથાની ઊંચાઇથી વેહે છે; અને સઘલી આ નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહ છે તે સઘલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનુ મહત્વ તે એખલી ભેગવો

ખ્શ્નેઓથ્રેમ યથ વીસ્પાઓ ઈમાઓ આપો યાઓ ઝેમા
પઇતિ ઊરુ તચનિન્તિ યા આમવઇતિ ઊરુ-તચઇતિ.—
અશેમ વોહૂ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૨] ૯૫ યજ્ઞ્મઇદે (જેવત)
૯ ઝૂ-ઊરાંચનાંમ્ અપઓનીમ્.

૯૬ યિમ્ અઇવિ મઝ્દયસ્ન દિસ્તેન્તિ અરે-
રમો-જસત; તાંમ્ યઝેન્ત હ્વેવાઓઙ્હો, તાંમ્ યઝે-
ન્ત નઓતઇર્યાઓઙ્હો; ઇસ્તીમ્ જઇધ્યન્તિ હ્વોવા,
આસુ-અસ્પીમ્ નઓતઇરે; મોષુ પસ્ચએત હ્વોવો
ઇસ્તીમ્ બઓન્ સેવિશ્ત, મોષુ પસ્ચએત નઓ-
તઇરે વીસ્તાસ્પો આઓઙ્હાંમ્ દહ્યુનાંમ્ આસુ-
અસ્પોતેમો બવત.—અશેમ વોહૂ (૯
માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૩] ૯૭. યજ્ઞ્મઇદે (જેવત)
૯ઙુ- રાઘનાંમ્ અપઓનીમ્.

છે અને તે ઘણીજ જોશથી વેહે છે.—તેનાં પ્રતાપ અને તેજ ઇત્યાદી.

[૨૨] ૯૫. (પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૯૬.—જે અર્દ્વી સુરની સાંગે મજદયસનાનો હાથમાં બરસમ પકડીને (તેની વખાન ગાતાને) ઉભા રેહે છે; (જેમકે) તેણીને હઓસ્રવનાં ખાનદાનવાલાએ તથા નોઝરીઆંન ખાનદાનવાલાઓએ વખાની (યાને અર્દ્વિ સુરનાં ગુણોની વખાન કરી); હવોવનાં ખાન્દાનવાલાઓએ દોલ્ટી (દોલત) ચાહી અને નોઝરીઆનોએ ઘોડાને લગતી જહડફ ચાહી;– તે માગવા પછી જલદીથી હવોવના ખાનદાનવાલાઓ દોલતવાલા થયા, અને નોઝરીઆનોએ પોતે ચાહેલો ફાયદો મેલવ્યો; અને તેઓમાં ગુસ્તાસ્પ આ દેશોમાંનો સઉથી સરસ ઘોડાને લગતી જહડપવાલો થયો (યાને ઘણો સરસ લડાયક થયો). તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદી.

[૨૩] ૯૭.—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે)

૯૮. યેઙ્હે હજઙ્રેંમ્ વર્૭ર્વનાંમ્, હજઙ્રેંમ્ આપઘ્જારનાંમ્, કરાચિત્ય અએષાંમ્ વર્૭ર્વનાંમ્, ટસ્ચિત્ય અએષાંમ્ આપઘ્જારનાંમ્, યથ્વરેસતેંમ્ આયરે-અરનાંમ્ હુવરપાઇ નઇરે બરેંમનાઇ, કઙ્હે કઙ્હે આપઘ્જાઈરે, નમાનેંમ્ હિસ્તઇતે, હુંધાતેંમ્, સતારઓચનેંમ્, બામીમ્ હજઙ્રો-સ્તૂનેંમ્. હુકેંરેંતેંમ્ બએવરેં-ફ્રરકેમઓંમ્ સૂરેમ્.

૯૯. કેંમચિત્ અઈપિ નમાને ગાતુસઇતે ખરૂનિ સ્રારેનેંમ્ હુબઓઈધી બરેંજિશ હુવન્તેંમ્, આતચઇનિ, જરથુસ્ત્ર! અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હજઙ્રાઇ બરેસ્ન વીરનાંમ્, મસો ક્ષયેતે ખરેંનઙ્હો, યથ વીરપાઉ ઇમાઉ આપો યાઉ જેમા પઈતિ ફ્રતચન્તિ, યા અમવઇતિ ફ્રતચઇતિ— અહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૪] ૧૦૦ યજઓશ મે હીમ્ (જાસત) દ્દઙ્હુ-ફ્રરાચનાંમ્ અપઓનીમ્.

૯૮.—જેણીનાં નાલાંઓ (નાંહાંની નદીઓ)માંનાં કોઇ કોઇ નાલાં ઉપર સારાં બાંધેલાં, સો બારી-વાલાં ભપકાદાર, સુંદર હજાર સ્થંભવાલા અને મજબૂત દશ હજાર નાંહાંનાં સ્થંભવાલાં ઘર બાંધેલાં છે.

૯૯.—તે દરએક ઘરમાં ચકચકીત, સુગંધી અને સારી ઝાલરદાર તકીઆ સાથનું **તખત** (બેઠક) બીછાવેલું છે; ઓ જરથોસ્ત ! અર્દ્વી સૂર અનાહિતા માનસોમાંનાં હજાર માનસોનાં માથાનાં જેટલી ઉંચાઇથી (તે નાલાપર આવેલાં મકાનો) તરફ વેહે છે; અને સઘલી આ નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહે છે તે સઘલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનું મહત્વ તે એખલી ભોગવે છે, અને તે ઘણી જહડપથી વેહે છે. તેના નુર ખુરેહ ઇ.યાદિ.

[૧૪] ૧૦૦—(પેહલા ક૦ પ્ર૦).

૧૦૧ તાંમ્ યજત, યો આપ્ર જરથુસ્ત્રો, અઈર્યેને વએજહિ વઙુહ્યાઓ દાઈત્યયાઓ, હઓમ યો ગવ બરેસ્મન હિઝ્વો-દઙ્ગ્હુ માંથ્રચ વચચ શ્યઓથ્નચ જઓથ્રાભ્યસ્ચ અર્શુખ્ધએઇભ્યશ્ચ વાઘ્ઝિબ્યો.

૧૦૨. આઅત્ હીમ જઇધ્યત્, અવત્ આયપ્તેંમ્, "દઝ્દિ મે વઙ્ઉહિ સેવિસ્તે અર્દ્વી સૂર અનાહિતે! યથ અજેમ્ હાયયેનિ પુથ્રેમ્, યત્ અઉર્વત્-અસ્પહે, તાખ્મેંમ્ કવએમ્ વીશ્તાસ્પેંમ્, અનુમતેએ દએનયાઓ, અનુખ્તેએ દએનયાઓ, અન્વર્શ્તેએ દએનયાઓ."

૧૦૩. દયત્ અહ્માઈ, તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્ અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ, અરેદ્રાઇ, યજેમ્નાઇ જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ, આયપ્તેંમ. —અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૫] ૧૦૪. યજાએશ મે હીમ (બાવન) દઙ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપઓનીમ્.

૧૦૧.—તેણીને અશો જરથોસ્તે, વેહુદાઈતિ નદીવાલાં ઈરાનવેજમાં, હોમ જે ગવ તથા બરસમ સાથે તયાર કરવામાં આવ્યો છે તે વટે જબાનની દાનેશ સાથનાં મન વચન અને કરણી વટે અને જોરો તથા રાસ્ત સખુનો વટે આરાધી.

૧૦૨.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદાવાલી અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર ! આ મુરાદ મને બક્ષ કે હું અઉર્વત-અસ્પનાં (લોહોરાસ્પના) જોરાવર પુત્ર કએ ગુસ્તા-સ્પને દીનનાં મત પ્રમાણે, દીનનાં વચન પ્રમાણે અને દીનનાં કામ પ્રમાણે, ચલાવું.

૧૦૩.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૫] ૧૦૪.—(પેહલા ક૦ પ્ર૦).

૧૦૫. તાંમ્ યજત બેરેજ્જઇધિશ્ર્ કવ વીરનારપો, પસ્ને આપેમ્ ફ્રરજ્દાનઓમ, સતએ અરપનાંમ્ અર્દ્રિનાંમ્, હજ્ડ્રે ગવાંમ્, બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૧૦૬. આચત્ હીમ્ જઈધ્યત્, અવત્ આયપ્તેંમ્, "દજ્દિ મે વઙ્હુહિ સેવિસ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યાઙ્ તાંશ્રવન્તેંમ્ દુજ્દએનેંમ્ પેશનેંમચ દએવયસ્નેંમ્, દ્રવન્તેંમ્ચ અરેજત્-અસ્પેંમ્, અહેમય ગએથે પેષનાહુ."

૧૦૭. દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેંમ્, અર્દ્રી સૂર અનાહિત, હધ્ર જઓથ્રો-બરાઇ, અરેંદ્રાઇ; યજેમ્નાઇ, જઇધ્યન્તાઇ, દાથ્રિશ્, આયપ્તેંમ્.— અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ૧૦ પ્રમાણે).

[૨૬] ૧૦૮. યજ્એશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રરાથ્નાંમ્ આપ્ઓનીમ્.

૧૦૯. તાંમ્ યજત અસ્પાયઓધ્રો જઇરિ-વઇરશ્, પસ્ને આપો દાઇત્યયાઙ્, સતએ અરપનાંમ્. અર્દ્રિનાંમ્. હજ્ડ્રે ગવાંમ્. બએવરેં અનુમયનાંમ્.

૧૦૫.—તેણીને બુલંદ (અથવા ઉંચી દાનેશ ધરાવનાર) કય્યે ગુસ્તાસ્પે, ફ્રરજ઼્દાનુ નદીનાં કીનારા ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાહાંનાં ગોસ્પંદોથી આરાધી,

૧૦૬.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે "ઓ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું, બદદીન તાંથવંતને, દેવપરસ્ત પેશનને અને દરવંદ અર્જાસ્પને આ લડાઇનાં મેદાંનમાં લશકરોની વચે મારનાર થાવું."

૧૦૭.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૬] ૧૦૮.—(પેહલા ફ૦ પ્ર૦).

૧૦૯.—તેણીને ઘોડાની પીઠ ઉપર બેશીને લડાઇ કરનાર જરિર-વયરિએ (જરીરે), વેહેદાઇતિ નદીના કીનારા ઉપર, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાંહાંનાં ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૧૧૦. આચત્ હીમ્ જધ્ધ્યત્, અવત્ આપ-પતેમ્, "દજ્દિ મે વઙ્ઉહિ સેવિસ્તે અર્દિ સૂર-અનહિતે! યત્ પવાની અઈવ્-વન્યાઙ્ક પેશો-ચઙ્ગ્રેમ્ અસ્તો-કાનેમ્, હુગયાકેમ્ દએવયસ્નેમ્, દત્ન-તેં-રય અરેજત્-અસ્પેમ્, અહય ગએથે પેષનાહુ."

૧૧૧. દથત્ અહ્માઇ તત્ અવત્ આયપ્તેમ્ અર્દી સૂર અનાહિત, હધ જઓથ્રો-બરાઇ, અરેદ્રાઇ, યઝેમ્નાઇ, જધ્ધ્ય-ન્તાઈ, દાથ્રિશ, આયપ્તેમ્— આહે રય ખરેનઙ્હચ (૯ માં ૬૦ પ્ર૦).

[૨૭] ૧૧૨. યજ્એશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્હુ-ફ્રાથનાંમ્ અપઓનીમ્ (પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૧૧૩. તાંમ્ યજત વન્દરેમઇનિશ અરેજત્-અસ્પો, ઉપ જ્રયો વોઉરૂકષેમ્, સતેએ અસ્પનાંમ્ અર્ષનાંમ્, હજઙ્રે ગવાંમ્, બએવરે અનુમયનાંમ્

૧૧૦.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે "ઓ ખુશીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વી સૂર! મને તું આ મુરાદ બખશ કે હું આઠ ભોયરાંવાલા પેશોત્ચરૂ-હુને, દેવપરસ્ત હુમયાકને અને પાપી અર્જાસ્પને આ લડાઇનાં મેદાનમાં લશકરો વચ્ચે મારૂં.

૧૧૧.—(૧૯ માં ફકરા પ્રમાણે),

[૨૭] ૧૧૨.—(પેહલા ફ૦ પ્ર૦).

૧૧૩.—તેણીને વન્દરેમનને લગતા **અર્જાસ્પે** વોરૂકશ દર્યાની નજદીક, સો જવાન ઘોડાઓથી, હજાર ગાવોથી અને દશ હજાર નાંહાંનાં ગોસ્પંદોથી, આરાધી.

૧૧૪. આઅત્ હીમ્ જઈઅ્યત્, અવત્ આય-પ્તેંમ્, "હજદિ મે વઙ્‌હુઈહિ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! યત્ બવાનિ અઇવિ-વન્યાઓ તખ્મેંમ્ કવએમ્ વીશ્તાસ્પેંમ્, અસ્પાયઓધ્રે જઇરિ-વઇરિશ્, યથ અજેંમ્ નિજનાનિ અઙ્‌ર્યનાંમ્ દખ્યુનાંમ્ પન્ચસઘ્નાઇ સતઘ્નાઇશ્ચ, સતઘ્નાઇ હજ-ઙ્‌રઘ્નાઇશ્ચ, હજઙ્‌રઘ્નાઇ બએવરેઘ્નાઇશ્ચ, બએ-વરેઘ્નાઇ અહાંક્ષ્તઘ્નાઇશ્ચ.

૧૧૫. નોઈત્ અઘ્નાઇ દથત્ તત્ અવત્ આય-પ્તેમ્, અર્દી સૂર અનાહિત.—આહે રય ખરે-નઙ્‌હચ (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૮] ૧૧૬. યજ્અેશ મે હીમ્ (જાવત) દઙ્‌હુ-ફ્રાશ્નનાંમ્ અપઆનીમ્.
(પેહલા ફકરા પ્રમાણે).

૧૧૭ યેઙ્‌હે ચથ્વારો અર્શાન હાંમ્-તાષત્ અહુરો મજ્દાઓ, વાતેંમ્ચ, વારેંમ્ચ, મએઘેંમ્ચ ફ્રાઙ્‌હુમ્ચ, માસ્તિ જિમે હીમ્, સ્પિતમ જરથુસ્ત્ર!

૧૧૪.—તેથી તેણે તેની પાશે આ મુરાદ ચાહી કે "એ ખુબીવાલી, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! મને આ મુરાદ બખશ કે હું જોરાવર કયાની ગુસ્તાસ્પ અને ઘોડાની પીઠ ઉપર બેશી લડનાર જર્યરિ–વર્યરિ (જરીર)ને મારનારો થાવું; અને તેમજ હું ઈરાન દેશોમાંનાં પચાશ–સોઘણાં. સો-હજાર ઘણાં, હજાર દશ હજારઘણાં અને દશ હજાર અસંખ્યઘણાં માનસોનો નાશ કરૂં.

૧૧૫.—તેને નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે તે મુરાદ નહિ બખશી.—તેણીનાં તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૮] ૧૧૬.—(પેહલા ફકરા પ્ર૰).

૧૧૭.—જેણીનાં ચાર જવાન ઘોડાઓ તરીકે અહુરમજદે **પવન**, વર્ષાદ, વાદલાં, અને કરાં બનાવેલાં છે, કે (જેઓ) શિયાલામાં બીનાસનાં મેલાપથી, ઓ સ્પિતમાન જરથોશ્ત! તે (અર્દ્વી સૂર) તરફ વર્ષાદ વરશાવવાને. હીમ પાડવાને બરફ પાડ-

વારેન્તએચ, સ્નએજ઼િન્તએચ, સરિચન્તએચ કૂયડ્હુન્તએચ; યેડ્હે અવ્વત હ્એનનાંમ્ નરસ્તાઇશ્ હજ઼્રેમચ.

૧૧૮. યજાઇ હુક્ઇરીમ્ બરેન્જ઼ે વીરપો-વ્રહેમ્ જરનએનેમ્, યહ્માત્ મે હચ ષ્રજ઼્ગયઇને અર્દ્વી સૂર અનાહિત, હજ઼્રાઇ બરેસ્ન વીરનાંમ્, મસો ક્ષયેરે બરેનહે, યથ વીરપાડ ઇમાડ આપો યડ્ જેમા પઇતિ ફ્રતચન્તિ, યા અમવઇતિ ફ્રતચઇતિ.--અહે રય બરેનહ્ચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૯૨] ૧૧૯. યજ઼એશ મે હીમ્ (જાવત) દડ્હુ-ફ્રાધનાંમ્ અપએનીમ્.

૧૨૦. જરનએનેમ્ પઇતિ-હ્નાનેમ્, વસ્તુવિ હિસ્તઇતિ, દ્રઝિમ્ન અર્દ્વીસૂર અનાહિત, જ્એથ્ર-વાચિમ્, પઇતિશ-મરેમ્ન, અવ્રત મનહ મ ઇતિમ્ન:

વાને અને કરાં પાડવાને માટે છે; અને તેઓ તેણીનાં (અર્દ્વી સૂરનાં) લશકરોમાંનાં હજાર નવસો-ઘણાં (૯૦૦૦૦૦) લશકર તરીકે છે.

૧૧૯.—તમામ ખુબી ધરાવનારા (લીલોત્રીવાલા) હુકર પાહડને તું વખાન કે જેમાથી મારી નિર્મલ અર્દ્વી સુર હજાર માનસોનાં માથાની ઉચાઈથી વેહે છે; અને સઘલી નદીઓ કે જે આ જમીન ઉપર વેહે છે તે સઘલીઓનાં જેટલું પ્રતાપનું મહત્વ તે એખલી ભોગવે છે, અને જે ઘણીજ જોસથી વેહ છે—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે).

[૨૯] ૧૧૯.--(પેહલા ક૦ મૂજેબ).

૧૨૦.—તે ખુબીવાલી અને નિર્મલ અર્દ્વી સુર સુણેરી પહાન રાખતી, જોરનાં વચનોનું સ્મરણ કરતી અને મનમાં આ પ્રમાણે વિચારતી ઉભા રેહે છે:

૧૨૧. કો માંમ સ્તવાત્, કો યજાઇતે, હઓમવઇતિબ્યો, ગઓમવઇતિબ્યો જઓથ્રાબ્યો યઓજ્દાતાબ્યો પઇતિ-અઙ્હર્શ્તાબ્યો; કહ્માઇ અજેંમ્ ઉપઙ્હચયેનિ હચિમ્નાઇચ અનમ્નાઇચ ફ્રારઙ્હાઇ હુગનઙ્હઓચ.—અહે રય ખરેનઙ્હચ. (૯ માં ફકરા પ્રમાણે.)

[૩૦] ૧૨૨. યજએશ મે હીમ્ (ગ્નાવત) દઙ્હુ-ફ્રસંનાંમ્ અપઓનીમ્. (પેહલા ફકરા પ્રમાણે.)

૧૨૩. યા હિશ્તઇતિ ફ્રવધેમન, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, કઇનીનો કેહ્રપ સ્રીરયાઓ અમયાઓ, હુરઓધયાઓ, ઉસકાત્ યાસ્તયાઓ, એરેજ્વઇથ્યો રઓવત ચિથ્રેમ્ આજાતયાઓ, ફ્રા-જઓશેમ્ અધ્વ-કેમ્ વઙ્હાનેમ્ પૌ.ઉરૂ-સ્પદતેંમ જરનઓનેમ્ વાત.

૧૨૧.—"કોણ મારી સ્તુતી કરેચ ? કોણ મને હોમો વડે, ગોમો વડે અને સ્વચ્છ કીધેલા તથા છાંડેલા જોરો વડે આરાધેચ, કયા ઇમાનદાર, એક સરખા-વિચારના અને નેક મનવાલા ભેટ કરનારને હું મદદે જાવું."—તેણીના તેજ પ્રતાપ ઇત્યાદિ. (૯ માં ફકરા મૂજબ).

[૩૦] ૧૨૨.—(પેહલા ૬૦ પ્રમાણે).

૧૨૩.—જે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે, નોજવાન, સુન્દર, ઘણીજ હિમ્મતવાલી, ખીલેલા બાંધાવાલી, ઉંચાં વસ્ત્ર પેહરેલી, શીધા કદની, તેજવાલી, ઉદારતા ભરેલા દેખાવની (અથવા ઉંચાં કુલની), તથા ખુશનુમા સુંદર દેખાવનુ અને સૂણેરી અટક (એક જાતનું વસ્ત્ર) પેહરેલી એક સ્ત્રીનું રૂપ ધારણ કરેલું છે.

૧૨૪ યથ ભામ્ બરેસ્મો-જરત, ફ્રા-મએ‌ાષા-વર સીસ્પેંમ્ન ચથ્રુ-કરન જરનએનિ મિનુમ્ બરત ફ્રાજાત, અર્દ્વી સૂર અનાહિત, ઉપતાંમ્ સરીરાંમ્ મનોથ્રીમ્; હા કે ગઇધીમ્ ન્યાજત, યથચ હુકેરેપ્ત ફ્રૂસ્તાન યથચ અઙ્હેન્ નવાજાન.

૧૨૫. ઉપઇરિ પુસાંમ બન્દયત, અર્દ્વી સૂર અનાહીત; સતો-સ્તરઙ્હાંમ્ જરનએનીમ્, અસ્ત-કઓજ઼દાંમ્ રથ કઇર્યાંમ્ દ્રફ્ષકવઇતીમ્ સરીરાંમ્ અનુપોઇથ્વ઼ઇતીમ્ હુકેંરેંતાંમ્.

૧૨૬. બ્વ઼રઇનિ વસ્ત્રાઙ્ગ વ઼ઙ્હત અર્દ્વી સૂર અનાહિત, થ્રિસતનાંમ્ બ્વ઼રનાંમ્ ચતુરેં-જીજ઼્ન-તાંમ્; યત્ અસ્તિ બ્વ઼રિશ઼ સ્અએરત યથ યત્ અસ્તિ ગઓનોનેમ; બ્વરિશ઼ બવઇંતિ ઉપાપો, યથ કેરેંતેમ્ થ્વ઼ર્શ઼્તાઇ જ઼ૂરૂને, ચરેમાઙ્ગ વએ-નન્તો બરાજન્તિ ફ્રેન એરેજતેમ્ જરનિમ્.

૧૨૪.--અને જે હાથમાં **બરસમ** પકડેલી નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે ધરતાં પ્રમાણ પ્રમાણેની (જેહવી જોયે તેહવી), ઝુલતી અને ચાર ખુનાવાલી બાલી પેહેરી છે, અને જે ઉંચા કુલનીએ પોતાની સુંદર ગરદન ઉપર સુણેરી માલા પેહેરીછે—તેણીએ પોતાની કમર તંગ બાંધેલી છે કે જેથી તેણીનાં બંધે થાનો સુંદર દેખાવનાં અને નવાં ઉગેલા હોએ એવાં લાગે છે.

૧૨૫.—જે નિર્મલ અર્દ્વી સૂરે (પોતાનાં માથાં ઉપર,) સો સેતારાઓથી મઢી લીધેલું સુણેરી, આઠ-દાંતા (અથવા ખુના)વાલું, જેની ઉપર ગારીનું ચિત્ર પાડેલું છે એવું, જેની ઉપર નાહાંનો વાવટો ઉડતો દેખાએચ એવું, સોહામનું, માફેકસર કદનું અને સુંદર બનાવેલું તાજ મુકેલું છે.

૧૨૬.—જે નિર્મલ અર્દ્વી સૂર, ચાર બચાંઓને જન્મ આપનાર **બિવરોમાંનાં** જેઓ ઘણુંજ સરસ અને ઘણુંજ ચહડતા રંગનાં છે તેઓ મધેના ત્રિશ **બિવર** જાનવરોનાં ચામડાંનાં બનાવેલાં, વસ્ત્રો પેહેરે છે; એ બિવર પાણીમાં વસનારૂ જાનવર છે,—ચોકસ ઠેરવેલ વખતે તેનાં ચામડાં કાહાડવામાં આવે છે કે જે સુણેરી રૂપેરી (પટા અથવા

૧૨૭. આઅત્ વઙ્હ્વિ હૈંઘ સેવિશ્તે અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! અવત્ આયપ્તેમ્ યાસામિ યથ અજેમ્ દવાફ્રિતો મસ ક્ષથ્ર નિવાનાનિ, અશ-પચિન, સ્તુઇ બખ્ધ, ફ્રરઓથત-અસ્પ, ખ્રનત્ચખ્ર, ક્ષ્રઓવ.ગત-અસ્ત્ર, અશ-ગઓઉર્વં, નિધાતો-પિતુ હુગઓઇધિ, ઉપ રતરેમ એશુ વારેંમ દઇધિ પરેનઙ્-હુન્તેંમ્ વીસ્પાંમ્ હુજ્યાઇતીમ્ ઉરૂથ્વંન્તેમ્ ક્ષથ્રેમ્ જજાઇતિ.

૧૨૮. આઅત્ વઙ્હુહિ હૈંઘ અર્દ્વિ સૂર અનાહિતે ! અઉર્વન્ત યાસામિ, બિમ્ચ બિપઇતિશ્તાનેંમ્ અઉર્વન્તેંમ્, ચિમ્ચ ચથ્વરે-પઇતિશ્તાનેંમ્ ; અઓંમ્ બિપઇતિશ્તાનેંમ્ ; અઉર્વન્તેંમ્ યો અઙ્-હત્ આસુશ્ ઉજ્ગસ્તો હુપ્રઓઉર્વએસો વાધાહુ પેશનએશુચ; અઓમ્ ચથ્વરે-પઇતિશ્તાનેમ્ યો હએનયાઓ પેરેથુ-અઇનિકયાઓ વ ઉર્વએસયાત્ ફ્રન હોયૂમ્ચ દષિનેમ્ચ, દષિનેમ્ચ હોયૂમ્ચ.

ખુફ્રાફાર) અને પ્રતિબિંબ આપે એવાં (એટલે આરસી જેવાં) છે અને તે બહુપ્રકાશ આપે છે.

૧૨૭.—ત્યારે ઓ ખુબીવાલી, ઘણી ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! હુ કે જે ઘણો ચહવાએલો છું તે આ ફાયદો ચાહુંચ કે હિયાં પસંદ પડતા ઘોડાવાલાં, મોટી ખંડણી મેલવતાં, તેજ ઘોડાવાલાં, ખનખનાત કરતા રથવાલાં, તેજ હથ્યારોવાલાં, પુષ્કલ ખોરાકવાલાં અને તયાર તથા સુગંધી (અથવા સ્વાદીષ્ટ) ખોરાકવાલાં એવાં રાજ્યોને બંચાવી રાખું, કે જે રાજ લડાઇનાં મેદાનો ઉપર પુરતો બંચાવ આપી શકેચ અને જેથી તમામ નેક જીંદગી ગુજારનાર ટોલા આબાદી પામેચ.

૧૨૮.—ત્યારે ઓ ખુબીવાલી, ઘણી ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! હું તે બે જવાન બહાદુરો માંગુચ, જેમાંનો એક બે પગો જવાન બહાદુર, અને એક ચાર પગો જવાન બહાદુર છે; બે પગો જવાન બહાદુર તે કે જે લડાઇઓમાં લડાઇઓની રથો ઉપર ઘણાજ જહડપના ધસારાથી ચલડી જનાર હોય, અને ચોપગો જવાન બહાદુર તે કે જે મોહટાં લશકરવાલી સેનાની હાલ્બી અને

१२७. अएत यरन, अएत वख़, अएत पईतिं अव-जस, अर्दि सूर अनाहिते! हचं आवतएयो स्तरेब्यो, अवि जांम् अहुर-धातांम्, अवि जओतारेंम् यज़ेमनेंम्, अवि पेरेनांम् वीधज़ारयेइन्तीम्, अव्हे जओथ्राब्यराई अरे द्राई यज़ेमनाई जईध्य-ताई, दाथ्रीश्, रअयपतेंम्. यथ ते वीस्पे अउर्वन्तो जज़्‌वाउँह पइतिजसांन, यथ क्वेरेश वीस्तारपहे.—अहे रअ खरेनङ्‌हच. (६ मां फकरा प्रमाणे).

(बाजमां)

(क) अहुंमज़द खुदाए! आवजूनी ए मर्दुम्, मर्दुम् सर्दगांन्, हमा सर्दगांन् हमा-परत् ए वेहांन्! उईम् वेह-दीन् माजदयस्नांन

જમની તથા જમની અને દાહબી બંધે બોરહુએ ઘણી જહડપથી પોંહોંચી શકે.

૧૨૯.—અર્દ્વિ સૂર અનાહિતા ! આ મેં કરેલી આરાધના અને દોઆથી તું આ સેતારાઓ (આકાશ) ઉપરથી અહુરમજદે પેદા કરેલી આ જમીન તરફ, આરાધના કરનાર જોતી (ક્રિયા કરનારોની તરફ અને પુરતા અખુટ ખોરાકની તરફ —ક્રિયા કરનાર, ભેટ આપનાર, યજનાર અને મુરાદ ચાહનારને વાસ્તેની મદદને સારૂ, ઓ મોરાદ બખશનારી ! તું પોહોચ; કે જેથી સઘલા બહાદુર પેહલવાનો કએગુશ્તાસ્પનાં બોલાવવા તરફ આવે (યાને જે ધર્મ ગુશ્તાસ્પે કબુલ કર્યો છે તે ધર્મ સઘલા બહાદુરોબી કબુલ કરે). તેણીના તેજ અને અને પ્રતાપને લીધે ઈત્યાદિ.

(બાજમાં)

(ક) અએ પોતે પોતાની મેરેજ પેદા થયલા મહા જ્ઞાની સાહેબ ! માનસ અને માનસ જાતની અને બીજી સઘલી જાતની પેદાયસની વૃદ્ધિ કરનાર ! સઘલા ભલી દીનના શરીકોની વૃદ્ધિ કરનાર સાહેબ ! હું માજદયસનાંનોમાંનાં બેહદીનને દીનની

આગાઢી આરાત્રાની નેકી રસાનાદ્! અઐદૂન્ બાદ્!—(પ્રગટ પઢે) યથા અહૂવૈર્યો (૨)—

(ખ) યસ્નેમ્ચ વહ્‌મેંમ્ચ અઓજસ્ચ જવરેંચ આફ્રીનામિ અરેંદુયાઉ આપો અનાહિ-તયાઉ અષઓન્યાઉ અષેમ્ વોહૂ (૧).

(ગ) અહ્માઇ રએશચ ખરેંનસ્ચ; અહ્માઇ તન્વો દ્રવતાતેંમ, અહ્માઇ તન્વો વજ્દ્રરેં, અહ્માઇ તન્વો વેરેંથ્રેંમ્, અહ્માઇ ઇસ્તીમ્ પઓરુશ-ખાથ્રાંમ્, અહ્માઇ આસ્નાંમ્ ચિત્ ફ્રજ્-તીમ્, અહ્માઇ વહિસ્તેમ્ અહૂમ્ અષઓનામ્ રઓચઙ્‌હેંમ્ વીસ્પો-ખાથ્રેમ્; અથ જમ્યાત્ યથ આફ્રીનામિ.—અષેમ્ વોહૂ (૧).

(ઘ) હજઙ્‌રેંમ્ બએષજનાંમ, બએવરેં બ-એષજનામ્.—અષેમ્ વોહૂ (૧).

આગાહી, દીનપર ઉસ્તવાર રેહવું અને નેકી પોંહોંચો ! (જેમ મેં ચાહ્યું તેમ) થાઓ !

(ખ) નિર્મલ અને અશો અર્દ્વિ સૂર નદીની આરાધના, દોઆ, અજમત અને કુવવતને હું વખાનું છું

(ગ) (જે શખસ કે અર્દ્વિ સૂરના ગુણોની વખાંન ગાએ) તેને તેજ અને ખુરેહ, તેને તનની મજબુતી (તન્દુરોસ્તી), તેને તનનું સુખ, તેને તનની ફતેહ, તેને પુરતાં સુખવાલી દોલત, તેને જાતી અકલનાં ફરજંદો, તેને લાંબાંમાં લાંબી જીંદગી અને તેને અશો લોકોનું, રોશન અને તમામ સુખવાલું બેહેસ્ત હોજો; જેમ મેં ચાહેઉં તેમ થાઓ !

(ઘ) હજાર ધણી તન્દુરોસ્તી અને દશ હજાર ધણી તન્દુરોસ્તી થાઓ.

(૬) જસ મે અવંઙ્હે મઝ્દ! અમહે હુતાશ્તહે હુરઓથહે વેરેથ્રઘ્નહે અહુર-ધાતહે વનઇન્યાઉશ્ચ ઉપરતાતો; રામનો ખાસ્ત્રહે વયાઓઇ ઉપરોકર્યેહે તરધાતો અન્યાઇશ દામાંન્; અએતત્ તે વયો યત્ તે અસ્તિ સ્પેન્તો મઈન્યઓમ, થ્વાષહે ખધાતહે ઝ્રવાનહે અકરનહે ઝ્રવાનહે દરેઘોખધાતહે—અષેમ્ વોહૂ-(૧)

(ચ) કેર્દ સુઝ્દ ગુનાહ ગુજારેરનરા કુનમ્, અશાહી રવાંન દુશારમરા હમ્કેર્દ હમા વેહાને હફતકેશ્વર ઝમીન, ઝમીન-પેહના, રૂદ-દરાના, ખુર્શીદ-બાલા, બુન્દીહા બે-રસાદ! અશો બીદ દેર્-જી! અથ જમ્યાત્ યથ આફ્રીનામિ!—અષેમ્ વોહૂ (૨)

(છ) રોજે (ફલાન) માહે (ફલાન) ગાહે (ફલાન) નમાઝે દાદારે ગેહાન-દાગાન! ક્ષનઓથ્ર

(૬.) અએ દાદાર અહુરમજદ ! તું મારી મદદને માટે પોહોંચ; નેક બનાવેલા અને ખુબસુરત અમની, અહુરમજદે પેદા કીધેલા બેહેરામની, વનન્તી—ઊપરતાતની, રામખાસ્તારની, વયુ-ઉપર કઈર્યં કે જે બીજી પેદાયસો કરતાં સરસ પેદા કીધેલો છે અને જે તું સ્પેનામીનોનો લગતો છે તેની, કુદરતના કાયદા પ્રમાણે ચાલનાર આકાશની, વગર હદના જમાનાની અને લાંબા મુકરર કીધેલા જમાનાની (મદદ મને પોહોચાડ.)

(૭) પાપનાં નિવારણને માટે સવાબનાં કામોનો બદલો હું મેલવું અને રવાનનાં પિયારને માટે, હફ્તકેસ્વર જમીન ઉપર વસનારા, સઘલા સવાબકારો અને તમામ ભલાઓને, જમીનની ફરાખી જેટલી, નદીની લંબાઇ જેટલી, ખુરશેદની બુલંદી જેટલી અશોઇ (પુણ્ય) પુરતી રીતે પોહોચો ! પુણ્યવાન માનસ લાંબા વખત સુધી જીવજો ! જેમ હું ચાહુચ તેમ થાઓ (યાને આમીન) !

(૭) ફલાનાં રોજે, ફલાંનાં મહીનામાં અને ફલાની ગેહેમાં—દુન્યાની તમાંમ પેદાએશને પેદા કરનાર દાદાર અહુરમજદને નમાજ ! દાદાર અહુરમજદને ખુશાલ કરવાને માટેની અને ગનામીનોનો

અહુરહે મજદાઽ. તરોઇદીતે અઙરહે મર્દ-યેઉશ. ૯૮થ્યા-વરતાંમ ચ્યુત્ વરના ફ્રરપોતેમેંમ્; રેતઓમી અષેંમ્—અષેંમ્ વોહૂ (૧)

(જ) ગુર્જ ખુરેહ અવ્જાયાદ આફ્રીં સૂર બાનો એ-રસાદ્! અમાવંદ પીરોજગર અમાવંદી પીરોજગરી; દાદે દીને વેહ માજ્દયસ્નાન્ આંગ-હીરવાઈ ગોઆફ્રરંગાની બાદ્, હપ્ત-કેશ્વર-જમીન અઓહ્નબાદ; મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મન્ આનો આવાયદ્ શુદન્, મનઆનો આવાયદ શુદન્! આપઓનિ અષેમ્ વોહૂ (૧)

(ઝ) દાદારે ગેહાન દીને માજ્દયસ્ની દાદે જરથુસ્તરી. નેમસે તે સેવિસ્તે આફ્રિ સૂર અનાહિતે આપઓને! —અષેંમ્ વોહૂ (૧)

(ઞ) નેમો ઉર્વઇરે વઙ્હુહિ મજ્દધાતે આપઓને!—અષેમ્વોહૂ (૧)

તિરસ્કાર કરવાને માટેની રાસ્તીનાં કામો કરનારાઓની જે મુરાદ છે તે અતિ ઉત્તમ છે.—રાસ્તીને હું વખાનું છું.

(જ) અદ્રીં સૂર બાનૂનું તેજ અને પ્રતાપ વધો! અને તે હિમ્મતવાલી તથા ફતેહમંદ (હમારી) હિમ્મત તથા ફતેહને માટે પોહોચો! ભલી માજદયસ્નીં દીનનો રેવાજ, તેની વાકેફી અને પ્રખ્યાતિ—હક્-તકસ્વર જમીનપર થાઓ! જેમ મેં ચાહેઉં તેમ થાઓ! એજ પ્રમાણે મનેબી (તે ભલી દીનની વાકેફી અને મશહુરી) મલે!

(ઝ) માજદયસ્ની દીન અને હજરત જરથોસ્તે જાહેર કરેલો તરીકો એ સઘલી સૃષ્ટિને સરજનાર દાદાર અહુરમજદ તરફથી મલેલો છે. પવિત્ર, ઘણીજ ફાયદેમંદ અને નિર્મલ અર્દ્વિ સૂર! નમસ્કાર તુંને!

(ઞ) ખુબીવાલાં, અહુરમજદે પેદા કીધેલાં ઉપરવર નમસ્કાર તમુને!

(૮) અર્દ્વીમ્ સૂરાંમ્ અનાહિતાંમ્ અપઓ-નીમ્ આપહે રતૂમ્ યજમઇદે.—અષેમ્ વોહુ. (૧)

(૬) અર્દ્વી સૂર બાનો બે-રસાદ.—અષેમ્ વોહુ (૧)

અષેમ્ વોહૂ

અષેંમ્ વોહૂ વહિશ્તેંમ્ અસ્તી; ઉશ્તા અસ્તી ઉશ્તા અહ્માઇ, હ્યત્ અષાઇ વહિ-શ્તાઇ અષેમ્.

અહૂનો વઇર્યો.

યથા અહૂ વઇર્યો અથા રતુશ્ અષાત્ ચીત્ હચા; વઙ્હેઉશ્ દજ્દા મનઙ્હો શ્ય-ઓથનનાંમ્ અઙ્હેઉશ્ મજ્દાઇ; ક્ષથ્રેમ્ચા અહુરાઇ આ યિમ્ દ્રેગુબ્યો દદત્ વાસ્તારેમ્.

(૮) નિર્મલ, અશોઈ વાલી અને અશો‍ઈમાં ચહડતી અર્દી સૂરને હમો વખાનીએચ.

(૯) અર્દી સૂર બાનો (હમારી મદદે) પોહોચો !

અષેમ વોહુની માએની.

રાસ્તી એ સર્વથી ઉત્તમ દોલત તથા મોહટું સુખ છે; ખરૂં સુખ તે શખસને છે કે જે ઉત્તમ સચ્ચાઈમાંજ પોતાનું સુખ સહમજેછે.

'અહુનવર'ની માએની.

જે પ્રમાણે આ દુન્યાને લગતો કારેબાર ચલાવનાર સરદાર (યાને પાદશાહ) પોતાની મુરાદ મુજેબ કામો કરનાર (યાને આપએખ્યાર) છે તેમજ ધર્મને લગતો કારેબાર ચલાવનાર સરદાર (યાને દસ્તૂરાન દસ્તૂર) પોતાની રાસ્તીની મારફતે મુરાદ મુજેબ ચાલનાર છે (મતલબ એ કે આ દુન્યાને લગતો કારેબાર ચલાવનાર પાદશાહ અને મીનોઇ દુન્યાને લગતો કારેબાર ચલાવનાર યાને માનસોને સચાઇને મારફતે બેહસ્તનો મારગ શિખવનાર 'રદ' (વડો ધર્મ ગુરૂ) એક સરખા દરજ્જાનાં અથવા માન આપવાને લાયકનાં છે.)

'અહુનવર'ની માએની.

બહમનની બખશેશ આ દુન્યાના, અહુરમજદને માટેનાં કામો કરનારાઓની છે (યાને જેઓ આ દુન્યામાં દાદાર અહુરમજદને ખુશી કરવાનાં કામો કરે છે તેઓને બેહેસ્તની બખશેશ મલે છે.)

જે શખસ ગરીબોને પરવરશી કરનાર મેલવી આપેચ તે ગોયા અહુરમજદને પોતાને પોતાને પાદશાહ (અથવા માલેક) ગણે છે.

આવાં યશ્તમાં આવેલી કેટલીએક બાબતોનો ખુલાસો.

સફો ૩ જો—(ક)—એ અવસ્તાનો વાકય દરએક અવસ્તાનાં ભાગની શરૂઆતમાં, હમેશાં લખવામાં આવેલો છે, અને એનો અર્થ "બ ખશનુદીએ દાદાર અહુરમજ્દ" એવા પાજંદ બંદગીઓમાં આવેલા વાકયને મલતો—દાદાર અહુરમજ્દને ખુશનુદ કરવાને (હું આ અવસ્તા શરૂ કરૂં છું) એવી રીતેબાં થઈ શકે છે.

(ખ) થી (ગ) સુધીનો ભાગ પાછલા વખતમાં વધારેલો 'પાજંદ' ભાષામાં, દીબાચો અથવા મંદાન છે અને (ઘ) થી તે (ઝ) સુધીનો ભાગ અસલ અવસ્તાનો દીબાચો છે અને ૧ લા ફકરાથી એ યષ્ટનું મંદાન

થાએ છે. બીજા સઘલા ખુરદે અવસ્તાની રચના ઉપલીજ રીતીની છે.

(ચ) થી તે (જ) 'ફ્રવરાને' થી શરૂ થતો ભાગ દીનનો કલમો અથવા એક ખરા જરથોશતીનું લક્ષણુ દેખાડનારો તથા તે કયા વખતનાં અને કયા ફરેસ્તાની વખાન કરે છે તે બતાવનારો ફકરો છે. એ ફકરાનો તરજુમો હાલ સુધી થયલા તરજુમાઓથી સદનતર જુદો છે; અને એવો તરજુમો, પેહલ વેહલો મારા મીત્ર એરવદ શેહરીયારજી દાદાભાઇ ભરૂચાએ કર્યો છે અને તે ધ્યાન આપવા જોગ છે.

જેમ શેઠ ખુ૦રૂ૦ કામાજી ઉષહિન ગેહને સઉથી પેહેલી ગણે છે તેમ લેતાં એ 'ફ્રવરાને' થી શરૂ થતા ફકરા ઉપરથી આપરા આગલા જરથોશતી નિયાગાનો પોતાનો આખો દીવસ કેહવી રીતે ગુજારતા તે વીશે ઘણી સરસ રીતે સમજાવી શકાય છે.

(૧) ઉષહિન ગેહ—એ વખત પેહેલાં "બેરેજ્ય" (યાને બામદાદમાં ઉઠી દોઆ ચાહવાનો), અને પછી ન્માન્ય (યાને ઘર-ધનીનું કામ બજાવવા) નો છે. એ વખતે ઘરધનીનું કામ એ હોવું જોઇએ કે પોતાનાં કુટુંબ સાથે પેહેલાં ખોદાની બંદગી કરવી અને તે પછી બીજું ઘરસંસારને લગતું કામ કરી લેવું.*

---

* આપરા લોકોમાં રાતે ૧૨ વાગા પછી વં-દીદાદ કરવામાં આવે છે, તે વિશે એહવું કેહ-વામાં આવે છે કે તે ઉશહિન ગેહેમાંજ થઇ શકે, પણ વંદીદાદની શરૂઆતથી તે સેવટ સુધી જ્યાંબી 'ફ્રરવરાને' પઢવામાં આવે છે ત્યાંહાં ઉષહિન ગેહ નહી પણ 'દાતાઈ હુધ દાતાઇ વીદએવાઇ જરથુસ્ત્રાઇ' એહવી તદન જુદીજ ગેહ પઢવામાં આવે છે. તે ઉપરથી એહવું જ-ણાય છે કે ઉષહિન, ખુરશેદને તલુ થવાનો વખત. જેમ હાવન, હોમની ક્રિયા કરવાનો વખત. રપિથવન, બપોરનો વખત, ઉજયરિન, સુરજ

(૨) હાવન ગેહ—એ વખત હોમની ક્રિયા કરવાનો છે; અને તે વખત 'સાવઙ્હિ' યાને લોકોએ પોતાના ધંધા રોજગારના કામમાં મશગુલ થવાનો, અને "વીસ્ય" યાને મોહોલાને લગતા વડાએ પોતાની કચેરી ભરી પોતાના મોહોલાના લોકોનો ઇનસાફ કરવામાં મશગુલ થવાનો છે.

(૩) રપિથવન ગેહ—એ વખત બપોરનો છે; એ વખતમાં 'ફ્રાદત-ફ્શુ' યાને સહવારથી ખેતીવાડીના કામમાં લાગેલાં પશુઓને આશાએસ આપવાનું, અને 'જન્તુમ' યાને ગામને લગતા વડાએ પોતાની કચેરી ભરી લોકોનો ઇનસાફ આપવાનું, કામ થતુ હતું.

અસ્ત પામવાનો વખત, અઇવીસરૂથરેમ રાતે બંદગી કરવાનો તથા આરામ લેવાનો વખત તેમ 'દાત હુધ દાત વીદએવ જરથુસ્ત્ર' એ વંદીદાદ પઢવાનો વખત છે. એહવું એ શબ્દોનાં ખુદ અર્થો ઉપરથીજ ખુલ્લું દેખાએ છે.

(૪) ઉજીરન ગેહ—એ વખત સૂર્ય અસ્ત પામવા આગમચનો હોય એવું જણાયછે; કેમકે એ વખત 'ફરાદત-વીર' યાને માનસોને પોતાના ધંધાથી ફારેગ થઇ આશાએસ લેવાનો છે, તથા એ વખતે 'દખ્યુમ' યાને દેશપતિ (પાદશાહ) પોતાની કચેરી ભરી' 'વીસ્પ' તથા 'જન્તુમ' એ ચુકવેલા લોકોના મુકદમાં સમજવાનું કામ ચલાવતો.

(૫) અઇવિસરૂથ્રેમ ગેહ—એ વખત ખુરશેદ અસ્ત પામવા પછીથી તે છેક બામદાદ સુધીનો છે તથા એ શબ્દનાં અર્થ ઉપરથી એવું જણાયછે કે એ વખતે સઘલાઓ સાથે મલી ગાયણના આકારમાં બંદગી કરતા હોય;—એ વખત 'ફ્રરાદત-વીસપાંમ-હુજ્યાઇતી' યાને સઘલા હસ્તી ભોગવનારાઓને આરામ લેવાનોછે, તથા 'જરથુશ્ત્રોતેમ' યાને વડા ધર્મગુરૂએ પોતે ધર્મ સંબંધી બાબતોનો અભ્યાસ કરવાનાં, તથા પોતાનાં શાગેરદોને શિખવવાનાં કામમાં મશગૂલ થવાનો છે.

એ વખતના મુખ્ય પ) ભાગો સિવાય બીજા બે ભાગો છે કે જે ચોકસ બંદગીને માટેજ મુકરર કરેલા હોય એવું લાગેછે. કેમકે બીજે ઠેકાણે જયાં પાંચે ગેહો મધેની કોઇ ગેહ પઢવામાં આવેછે તેને બદલે વંદી-દાદમાં—'દાતાઇ હધ દાતાઈ વીદએવાઈ જરથુશ્ત્રાઇ' (યાને જરથુશતને લગતો વ-દીદાદ એટલે દેવથી જુદા કાયદા તે પઢ-વાનો વખત) અને વીશતાસ્પ નુસ્ક પઢતાં 'હધ માંથ્રાઇ જઇનિ પશ્તાંઇ ઉપઇરિ ગાતુ-ખ્યો ગેરેપતાઇ માંથ્રાઇ સ્પેન્તાઇ' પઢવામાં આવેછે. અને તે પછી 'રટવાંમ્ અયરનાંમ્ચ અસ્ન્યનાંમ્ચ માહ્યનામચ યાઇર્યનાંમચ સરેધનામ્ચ' પઢવા પછી જે ખશનુમન પઢવાની હોય તે પઢવામાં આવે છે. એ ઉપરથી દેખાયછે કે મજકૂર બે ગેહો અઇ-વિસ્રૂથ્રેમ ગેહનાં વિભાગો હોએ અને તે મજકૂર ચોકસ બંદગીઓને સારૂજ મુકરર કરેલા હોએ એહવું લાગે છે.

ફ૦ ૯ મો—આ યશતમાં તેમજ બીજી સઘલી યશ્તોમાં દરએક કર્દાની પાછલ એ ફકરો ખુદ પઢનારને માટે દાખલ કરવામાં આવ્યો છે.

એજ ફકરામાં 'હુઓમ યો ગવ' થી શરૂ થતો ફકરો આવેછે તે, આ યશ્તમાં, બીજી સઘલી યશ્તોથી જુદી રીતે લખાએલો છે, બીજી યશ્તોમાં, જે ફરેશ્તાની યશ્ત હોએ તેનું નામ બીજી વિભકિતમાં આવ્યા પછી તુરતજ 'હુઓમ યો ગવ બરસ્મન' ઇત્યાદી આવેછે; જેમ કે અરદીબેહશ્ત યશ્તમાં 'અષેમ્ વહિશ્તેમ્ સ્રએશ્તેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઈદે—'હુઓમ યો ગવ'; ખોરદાદ યશ્તમાં: 'હઉર્વતાતેમ્ અમેષેમ્ સ્પેન્તેમ્ યજમઇદે—હુઓમ યો ગવ'; ખુરશેદ યશ્તમાં: 'હ્વરે ક્ષએતેમ્ અમેષેમ્ રએમ્ અઉર્વત્-અસ્પેમ્ યજમઇદે—હુઓમ યો ગવ'; માહ યશ્તમાં: 'માઙ્હેમ્ ગઓ-

ચિથ્રેમ્ અષવનેમ્ અષહે રતૂમ્ યજમઇદે --હઓમ ચો ગવ'; તીર યશતમાં: 'તિશ્ત્રીમ્ સ્તારેમ્ રએવન્તેમ્ ખરેનઙ્હ-ન્તેમ્ યજમઇદે--હઓમ ચો ગવ' ઇત્યાદિ --પણ આ અર્દ્વી સૂર યશતમાં 'અર્દ્વીમ સૂરામ્ અનાહિતાંમ્ અષઓનીમ્' એ પ્રમાણે બીજી વિભકિતમાં આવ્યા પછી 'અન-ખુયાક જવનો સાસ્ત......અર્દ્વી સૂર અના-હિતે'! એ પ્રમાણે સંબોધન વિભકિતની પછી 'હઓમ ચો ગવ' આવેલો છે. તેથી એ 'હઓમ ચો ગવ બરેસ્મન'નો સંબંધ કોણ સાથે લેવો તેનો ગુચવાડો પડે છે.

ફ૦ ૧૩–મો **સાતર કવિ અને કુરપન** એ ત્રણ ટોલા હતા જેઓ હમેશાં માજ્દ-યશ્ની તથા જરથોશ્તી ધર્મની સાંમે થતા હતા.

ફ૦ ૧૫ મો.–એ ફકરાની શરૂઆતના ચાર શબ્દો જે અર્દ્વી સૂરનાં વિશેશણો છે તે ૧૪ માં ફકરાની સાથે લેવા જોઇએ.

ફ૦ ૧૮ મો—એ ફકરામાં અંરી સુરને એટલો મોટો ચહડતો દરજ્જો આપ્યો છે કે દાદાર અહુરમજ્દ પોતે વઠીક તેનેથી પોતાની મુરાદ ચાહી છે. એ વિચાર પાછલા વખતને છે અને એપરથી એટલોજ સાર કાહડી શકાય છે કે જ્રથોશ્ત જેહવા નામવર પેગામ્બરને પેદા થવાની ખાહેશ અહુરમજ્દને પોતાને હતી. (જુવો શેઠ ખુ૦ ૨૦ કામાજીવાલું જ્રથોશ્તનામું સફા ૧૩૯–૧૪૦)—બીજું એ યશ્તમાં તેમજ બીજે ઠેકાણે અહુરમજ્દે તથા ૧૦૧ માં ફકરામાં, જ્રથોશ્તે હોમ, ગવ અને બરસમ વડે બંદગી કીધી છે. અને નોદરના વિશ્તઓરૂશે કેઇ ચીજથી બંદગી કીધી તે કસુ જણાવ્યું નથી (જુવો ફ૦ ૭૫ મો); વફ્રોનવાજે હોમ અને ગવને લગતી ક્રિયાની ભેટ આપી છે; અને બાકીના સઘલા પાદશાહોએ તથા પેહલવાનોએ ગાવ, ઘોડા અને નાંહાંનાં ગોસ્પંદો વડે બંદગી કીધી છે અને એ સઘલાઓનાં

નામો સાથે, ઘણીખરી યશ્તોમાં એકજ રીતે 'સતે અસ્પનાંમ્ અર્શ્નાંમ્, હજ઼ંરે ગવાંમ, બએવરે અનુમયનાંમ' એહવો સાધારણ વાકય આવે છે. એ ૧૦૦ જવાન ઘોડા, હજાર ગાએ અને દસ હજાર ગોસ્પંદોનો તે બંદગી કરતી વખતે ભોગ આપવામાં આવતો હતો; પણ તે કેહવી રીતે, તથા સઘલા પાદશાહો તથા પહેલવાનો, એકજ સરખી રીતે ૧૦૦ ઘોડા, ૧૦૦૦ ગાવ અને ૧૦૦૦૦ ગોસ્પંદોનો ભોગ આપતા તેનું કારણ શું તે બરોબર સહમજાતું નથી. આગલા હિંદુઓમાંબી ઘોડા તથા પશુઓનો ભોગ આપવાનો ચાલ હતો—મોજેઈક લોકોમાંબી મોટાં ઢોર, ગાવ અને ગોસ્પંદોનો ભોગ આપવાનો ચાલ હતો. હજરત મુસાની કેતાબનાં 'લેવીટીકશ' નામે ત્રિજા પુસ્તકમાં ભોગ આપવાની બાબત આવી છે. તેમાંની કેટલીએક બાબત જરથોશ્તીઓની ભોગ આપવાની આગલી રીતીઓને તથા હાલની આપણી રેવાયતોમાં

જણાવેલી કેટલીએક બાબદો સાથે ઘણી મલતી આવેછે તે ઉપરથી એવું જણાય છે કે એ જેઇક ધર્મમાં તે ચાલ જરથોશ્તીઓ ઉપરથી દાખલ કરવામાં આવી હોએ.

ફ૦ ૩૩—૬૫ વરેનએષુ ચખ્રુગઓખ-એષુ"—એમાં **વરેન** (ગેલાન નામે એક શેહેરનું)—વિશેશ નામ છે માટે તે એક વચ-નમાં જોઇતો હતો. પણ એ ઠેકાણે **વરેન** તે ગેલાન અને તેને લગતાં આશપાશનાં ગામો એહવી મતલબે વપરાવાથી એ બહુ-વચનમાં લખેલો છે. એ પ્રમાણે સંસ્કૃતમાંબી જોવામાં આવે છે; જેમ કે 'નિશધેષુ' 'વિદર્ભેષુ.'

ફ૦ ૩૪ મો—**એરેનવાચ, સવઙ્હાચ,** એ બંધે કોઈ ઓરતો હતી અને એઓ પોતાના જમાનાની ખુબસુરતીના નમુના હતાં. એ ઓરતો કોણ હતીઓ તે વિશે અવસ્તામાંથી એહવું માલમ પડેછે કે તેઓ બંધે જહાકની વાહલીઓ હતી. અને જહાકે

તેમને એક અગાઢ જગોમાં છુપી રાખેલી હતી. અત્રે છપાએલાં ઘણુાખરાં શાહનાંમાઓમાં એઓને જમશીદની બેહનો કહેલી છે; પણુ 'મોહલ' નામનાં ફરેંચ વિદ્વાને, સને ૧૮૩૮ માં, ફરેંચ ભાષામાં તરજુમા સાથે, પારીસમાં છપાવેલાં શાહનામામાં એઓને જમશીદની છોકરીઓ લખીછે. ગમે તેમ હોએ પણુ જ્યારે અવસ્તામાં મજકૂર ફકરામાં લખેચ કે ફરેદુને તેઓ સાથે નેકાહ કીધા ત્યારે મજકુર બંધે બાબતો માનવામાં આવતી નથી. કારણ કે જમશીદનું રાજ જવા પછી એ બંધે ઓરતોને જહાકે પોતાના તાબામાં લીધી, તેણે ૧૦૦૦ વર્ષ રાજ કર્યું તે પછી જહાકના રાજપાતની સાથે તે બંધે ઓરતોબી ફરેદુનને સ્વાધીન થઇ; ત્યારે તે ઓરતોની ઉમરબી લગભગ જહાકનાં જેટલી થાઇ તે છતાં જવાન ફરેદુન તેમની સાથે પરણ્યો અને તેમને પેટે ફરજંદો થયાં!

ફ૦ ૨૪ મો.—**અફદાતેમ**=પગ નહી પોહોચી શકે એહવી ઊંડી જગો, ભોયરૂં.

ફ૦ ૪૧.—**હંગ્ક** તુરાની અફરાસ્યાબે અગતને વખતે ભરાઈ બેશવાને એક પાહાડનાં ગારમાં કરી મુકેલી એ એક જગો હતી. એને શાહનામાંમાં "હંગે અફરાસ્યાબ" કરી લખેલું છે. એ યશતનાં મજકુર ફકરામાં તથા શાહનામામાં લખવા પ્રમાણે અફરાસ્યાબે એ ગારમાં ભરાઇ બેશીને, કેખુસરૂનાં હાથથી છટકી જવાને તથા પોતે બોહેલું રાજ પાછુ મેલવવાને અને ઇરાનીઓને તારાજ કરવાને ખાહેશ કીધી હતી પણ તેમાં તે ફાવ્યો હતો નહિ. અને શાહનામાંમાં તથા ગોશ યશતનાં ૧૮ માં ફકરામાં લખવા પ્રમાણે એને હોમ નામના શખસે બાંધીને કએખુસરોને સ્વાધીન કીધો હતો. અને કએખુસરોએ તેને નોજર, અગરેરસ અને સ્યાવક્ષના કીનામાં માર્યો હતો.

ફ૦ ૪૨—એ ફકરામાં જનાવેલું વોરૂ-કશ દરિયાનું જે ખુરેહ અફરાસ્યાબે મેલ-વવા ચાહેલ હતું તથા તેને સારૂ તેણે જે રીકતની યત્ન કીધી હતી તે વિશેનું ખુલા-સાવાર બયાન જમ્યાદ યશતનાં ૫૬ માં ફકરામાં આવેલું છે. (જુવો મોહરજી રાણા તથા વાછાવાલી યશત બા માએની).

એજ ફકરામાં 'યતૂચ અપઓનો જરથુશ્ત્રહે' (એટલે અશો જરથોશતનું ખુરેહ) એહવો વાકય આવેલો છે. અફરાસ્યાબે જયારે વોરૂકશ દર્યામાંનું ઇરાનીઓનું ખુરેહ (કીર્તિ) છીનવી લેવા ચાહ્યું તે વખતે અશો જરથોશ્ત્ર જનમવાનો હતો પણ તેણે જે નહિ જન્મેલાઓનું ખુરેહબી છીનવી લેવાની ખાહેશ કરી હતી તે નહી જન્મેલાઓનો દાખલો આપવા એક ઉતમ અને મખ્યાત માનસનો અત્રે દાખલો આપેલો છે.

ઇરાનીઓનું ખુરેહ, એટલે જે ગુણોથી ઇરાનીઓ સરસાઇ તથા મોટાઇ ભોગવવાને

લાયક થયા હતા તે ગુણો તથા તેમની કીર્તિ સહમજવી અને એ ખુરેહની મારફતેજ ચોકસ માનસો રિસ્તાખેજ કરવાને શક્તિવાન થશે (જુવો જમીયાદ યશ્ત ફ૦ ૯—૧૨).

ફ૦ ૫૪ મો.—'પંચસધનાઇ સતધનાઇશ્ચ, સતધનાઇ હજઙ્ર-ધનાઇશ્ચ, હજઙ્રધનાઈ બએવરે-ધનાઇશ્ચ બએવરેધનાઈ અહાંક્તધનાશ્ચિ' એ ફકરાની સંખ્યા ચોકસ કહી શકાતી નથી. અહાંક્ત એ શું સંખ્યા છે તે જણાયું નથી માટે એને જો પરતો મુકીએ તો બાકીનાની સંખ્યા નીચે મુજબ થાએછે. પેહલાં ૫૦ ને ૧૦૦ એ પછી ૧૦૦ ને ૧૦૦૦, અને ૧૦૦૦ ને ૧૦૦૦૦ ગુણી તેનો સરવાળો લેતાં ૧૦૧૦૫૦૦૦ થાએ છે; પણ ૧૦૦૦૦ને "અહાંક્ત" એ સંખ્યાએ ગુણતાં જે આવે તે મજકુરમાં ઉમેરીએ તો એ આખા ફકરાની સંખ્યા નક્કી થાએ.—અવસ્તામાં મોટામાં મોટી સંખ્યા બતાવનાર બે વાકયો આવેછે, તેમાંનો એક મજકૂર અને બીજો

"નવચ નવઇતિશ્ચ, નવચસત, નવચહજાર, નવસેસ્ચ બએવાંન"—(૯૯૯૯૯) છે.

ફ૦ ૬૧ મેઃ—એ ફકરામાં 'પઓઉર્વો ચો વફ્રો નવાઝે' તે કોણ તથા 'ફ્રએતઓનએ તેને કહરકાસ પક્ષીનાં કાલબુદમાં ઊંચે ઉરાડીઓ તેની મતલબ શું તે બરાબર સહમજાતું નથી. તથા બીજી કોઇબી યશ્તમાં એ 'વફ્રો નવાજ' વિશેનો પુરતો ખુલાસો મલતો નથી. "આફ્રીને પએગાંબર જરથોશ્ત"માં જરથોશ્ત કએ ગુશ્તાસ્પને દોઆ કરતાં બોલેચ કે 'રદ્ હાંમ્ દૂરએપારાંમ્ બવાહિયથ ચો વફ્રો નવાઝે' (=તું વફ્રો નવાજની માફક, નહી પાર કરી શકાએ એહવી, રંઘા નદીને પાર કરનારો થજે); એ વાકય ઉપરથી એટલું જણાએચ કે "વફ્રોનવાજ" નામે કોઈ સખશ અથવા કોઇ રૂપ આપેલી ફાયદાકારક વસ્તુઓ રંઘા નદીને પસાર કરી હતી, અને એ યશ્તનાં મજકૂર ફકરામાં જણાવ્યા પ્રમાણે મજકૂર વફ્રોનવાજે રંઘા

નદી આગલ પોતાની મુરાદમાં પાર પડ-વાથી, અર્દ્વી સૂરને ભેટ આપવાને કબુલાત આપી છે—તે વાત મજકુર આફરીનના ફકરાને ટેકો આપે છે; પણ યએતઓનએ તેને પક્ષીનાં આકારમાં ઉરાડી મુકયો એટલે શું ? યશ્તોમાં બુરાઓએ ઇચ્છેલી તેઓની બુરી મુરાદ તેમને બખશવામાં નથી આવી; પણ વફરેનવાજના બાબમાં તેમ નથી બન્યું. તેણે જે પોતાને મકાને પોહોચવાની મુરાદ ચાહી છે તે અર્દ્વી સૂરે તેને બખ્શી છે; એટલુંજ નહિ પણ એક સુંદર કન્યાનું રૂપ ધારણ કરી તે પોતે તેની મદદ ગઈછે.— તો એપરથી જણાએછે કે વફરેનવાજ કોઇ ભલો માનસ અથવા ફાયદાકારક કોઇ વસ્તુ હોવી જોઇએ. જયારે તે ભલો માનસ અથવા ફાયદાકારક વસ્તુ હતી ત્યારે ફરેદુને તેને ઉરાડી કાંએ મુકીઓ એહવો સવાલ ઉઠેછે. જે ફરે-દુનને જરથોસ્તથી ઉતરતો ગણવામાં આવ્યો છે અને જેની માનસોમાં જેમ જરથોસ્તની

'બશનુમન' છે તેમજ બશાનુમનબી છે (જુવો વેસ્તરગાર્ડકનું દફતર સફો ૩૩૧ મો) તે, વફરેનવાજ જેહવા ભલા માનસને, અથવા ફાયદાકારક વસ્તુને, વગર કારણે દુઃખ દેવાને અર્થે, પક્ષીની શેકલમાં ઉરાડી મુકે, એ ખ્યાલમાં આવતું નથી. ત્યારે થ્રએત-ઓનની તેને ઉરાડવામાં કઈ નેક નેમ હોવી જોઇએ. બીજું, આ ઠેકાણે વફરેનવાજે, બીજા યઝદો કરતાં જુદીજ રીતની ભેટ આપવા કહી છે અને તે હોમ અને જીવાંમ સાથની હજાર જોરો છે.

એક ભાષાને બીજી ભાષા સાથે સરખામની કરનારા વિદ્વાનો, સંસ્કૃતમાં "ત્રિતઆપ્ત્ય" તથા "ત્રૈતન" અને ગ્રીકમાં ત્રાઇતન' (*Triton*) એહવા શબ્દો પાણીની ઉપરનાં મુવક્કેલ (*God of Water*) ને માટે મલવાને લીધે, મજકૂર 'થ્રએતઓન'ને તેમની સાથે સરખાવી 'પાણી ઉપરનો મુવક્કેલ' ઠેરવે છે. તે ઉપરથી વફરેનવાજને નવા બર્દનુ

રૂપ આપી શકાએછે. અને એમ લેતાં એહની મતલબ નિકલી શકે છે કે અમીતઆનઓ (પાણીનાં મુવક્કેલ) વફરોનવાજને ઉપર હાંકી કહાડયો એટલે બાફ અથવા વરાલના આકારમાં પાણી ઉપર ગયું અને તેનાં વાદલાં થઇ બર્ફ બંધાયો. તે "વફરોનવાજ ત્રણ દહાડા અને રાત સુધી ઊંચે કુદરતે ઠેરવેલાં પોતાનાં મકાન તરફ ગયો" એની મતલબ એહવી લાગેછે કે બર્ફ અથવા વર્ષાદ પડવા આગમજના ત્રણ ચાર દીવસો આગમજ ગરમી ઘણી પડેછે તથા પુષ્કળ વરાલનો જથો ઉપર જઇને ભેગો થાએછે પછી તે પાણી અથવા બર્ફને આકારે નીચે પડેછે. પણ આ 'વફરોનવાજ'ને ઉપરથી નીચે આવવાને સારૂ તેને માફક આવતી હવા નહિ મલવાથી તે નીચે આવી શકયો નહિ અને તેથી તેણે અર્દ્વી સૂરને યાદ કીધી, અને આ જમીન ઉપરનાં કુદરતે મુકરર કરેલાં તેના મકાન તરફ આવવાને ખાહેશ જણાવી

અને અહીં મૂરે તેને આ જમીન ઉપર પાછો આવવાને મદદ કીધી.

'થ્રએતઓન'ને પાણી ઉપરનો મુવકફેલ લેતાં ઉપલો સાર, એ ફકરા ઉપરથી નિકલી શકેછે; પણ સઘલી યશ્તોમાં બંદગી કરનારા નામાંકીત પુરૂષો છે; એહવી રીતે રૂપ આપેલી નિર્જીવ વસ્તુએ કેઠે બંદગી કીધી હોએ એહવું જોવામાં આવતું નથી; તે છતાં જો ઉપલોજ સાર કબુલ રાખીએ તો આ યશ્તમાં આવેલી તવારીખનો અનુક્રમ તુટેછે. તે એમ કે પાદશાહ તથા પેહલવાનોની બંદગીની વચે એક જુદીજ બાબદ ઘુસેલી લેવી પડેછે. અગર જો થ્રએતઓનને ફરેદુન લઇએ તોબી અનુક્રમ તુટેછે. કેમકે ફરેદુન પછી કેરેશાસ્પ, અફ્રાસ્યાબ, કાવુસ, કએખુસરો, તુસ અને વેસેના છોકરાઓ પછી એ વફ્રોનવાજનું બયાન આવેછે. જો એ થ્રએતઓન ફરેદુનજ હોએ તો એ વફ્રોનવાજનું બયાન કેરેશાસ્પની આગમજ

આવવું જોઇતું હતું. વલી થ્રએતઓન (ફરેદુન) ની સાથે જે વિશેશણો બીજે ઠેકાણે આવેછે તેજ વિશેશણો આ ઠેકાણેબી આવેલાં છે. માટે એ બાબદ ગુચવાડા ભરેલી છે તોબી એ બર્ફને લગતીજ હોવી જોઇએ એહવું માનવાને વધારે સબબ મલેછે

ફ૦ ૬૫ મો—એ ફકરાની સેવટે, તથા ૭૮ માં અને ૯૮ માં ફકરાઓની સેવટે 'દથત્ અશ્રાઈ.........દાધ્રિશ્ આયેસ્રેમ' એહવો વાકય આવેછે તે ભુલ ભરેલો હોવાથી દાખલ કર્યો નથી.

ફ૦ ૬૭ મો—જામાસ્પે, એ ફકરામાં જણાવ્યા પ્રમાણે દેવયસ્નો સાથે જે લડાઇ કીધી હતી તે હજરત જરથુશ્તની આગમજ થવી જોઇએ એહવું અનુમાન થઇ શકેછે. નહિતો એ લડાઇનું બયાન હજરત જરથુશ્ત પછી તથા કએ ગુશ્તાસ્પની પછી અથવા સાથે આવવું જોઇતું હતું.

ફ૭ ૭૧ મો—એ "પોઉરૂચાસ્તિ" તથા એનો છોકરો "અપવજ્દદૂહ" અને "સાયુજૂદૃ-રિ" તથા તેના છોકરા "અપવજૂદડહ" તથા "થ્રિત" એઓનાં નામો શાહનામામાં તથા બીજી કોઇ ફારસી તવારીખોમાં જોવામાં આવ્યાં નથી.

જયારે એ લોકોના નામો જામાસ્પની પછી આવ્યાં છે અને એ જામાસ્પ જો ગુશતાસ્પનો વજીરજ હોએ તો એઓનો જમાનો ગુશતાસ્પનાં વખતમાં મુકી શકાએ છે.

બુન્દહેશ્ન તથા દાદસ્તાને દીનીમાં લખવા પ્રમાણે પોરૂચાસ્તીનો છોકરો "અપવન્દ" રિ-રતાખેજને વખતે સોશ્યોસનો મદદગાર થશે.

ફ૦ ૭૫ મો—વિશતઉરૂશ નઓતઇર્યાન, એ ધનીના પોતાનાંજ કેહવા પ્રમાણે એણે પુષ્કલ દેવયસ્નોનો નાશ કર્યો હતો. અને વિતદૂહુઇતી નામે શુકાઇ ગએલી નદીને એણે પાછી તાજી કરી હતી.

ફ૦ ૭૯ મો— 'ચોઇશ્તો ચો ફ્ર્યાન,' (ગોશ્તે ફરિયાન),—અવસ્તા તથા પેહેલવી-માં લખવા પ્રમાણે એ ધની એક અચ્છો ઉખાણા બોલનાર હતો. એના વખતમાં અખ્ત્ય (અખ્ત જાદુગર) નામે એક પાપી ગુઢ પ્રશ્ન પુછવામાં ઘણો પ્રખ્યાત થયો હતો અને તેણે ઘણાઓને, પોતાના ઉખાણાના જવાબ નહિ આપવાને લીધે, મારી નાખ્યા હતા. આવાં યશ્તમાં લખવા પ્રમાણે એના ૯૯ ગુઢ પ્રશ્ન હતા; પણ હાલ આપરી પાશે બાકી રહેલાં પેહલવી પુસ્તકોમાં 'માદીગાને ગોશ્તે ફરીઆન' કરી એક કેતાબ છે તેમાં માત્ર ૩૩ પ્રશ્નો બાકી રહેલા છે. એ ઉપરથી જણાએ છે કે એ ૯૯ પ્રશ્ન ઉત્તરનું પુસ્તક અસલ અવસ્તાની ભાષામાં હોવું જોઇએ પણ પેહલવી તરજુમો થવા પછી તે ગુમ થયું છે અને પાછલથી પેહલવીમાંથી ૬૬ સવાલ જવાબની ગુમ થયા હોએ. આપરા લોકોમાં હાલ સુધી એહવો વિચાર છે કે

ગોશતે ફરીઆન અને અખ્ત જાદુ વચેનાં સવાલ જવાબ છેક પાછલ વખતમાં થયાછે; પણ આવાં યશ્ત ઉપરથી સીધ થાએછે કે એ બંધે ધણીઓ ઘણાં જુનાં વખતમાં થઇ ગયા છે. એ ગોશતે ફરીઆનની ફરવશીને ફરવરદીન યશ્તમાં આરાધવામાં આવેલીછે. એ ધનીને દાદસ્તાને દીની નામની પેહલવી કેતાબમાં અમર કીર્તિવાલો કહેવોછે, તે એ પાપી અને જુલમગાર અખ્ત જાદુનો નાશ કરવાને લીધે હોવું જોઇએ.

ફ• ૮૩ મો—હિયાંથી તવારીખની બાબદ પડતી મુકી, અહુરમજ્દ તથા અર્દ્વી સૂર અને અર્દ્વી સૂર તથા જરથોશ્ત વચેની વાતચીત ચાલેછે અને પાછા ૯૮ માં ફકરાથી જરથોશ્ત, ગુશ્તાસ્પ, જરીર અને તુરાની અરજાસ્પની તવારીખને લગતી વાત આવેછે. અને તે પછી ૯૭ માં ફકરાથી અર્દ્વી સૂરના બયાનનો બાકી રહેલો ભાગ શરૂ થાએછે. પણ એ યશ્તની રચના ઉપરથી એવું

લાગેછે કે ગોશતે ફરીઆન પછી, જર-થોશત, ગુશતાસ્પ, જરીર અને અર્જાસ્પની તવારીખને લગતો ભાગ આવ્યા પછી બાકી રહેલું અહીં સરનું બયાન આવવું જોઇતું હતું; પણ એમ નથી તે યશતનો સંગ્રહ કર-નાર તરફનો ગુંચવાડો લાગેછે.

ફ૦ ૮૪ મો 'આથ્રવનો થ્રાયઓનો'—એમાંના 'થ્રાયઓનો' શબ્દનો અર્થ, ખોર-દાદ તથા બેહરામ યશતમાં આથ્રવનાઈ થ્રાય-ઓને" એહવો વાકય આવેલો છે ત્યાં ડા૦ સ્પીગલે પેહલી યશતમાં *Athrava possessed of nourishment* (રક્ષન ધરાવનાર અથોર-નાન) અને બીજામાં *Serving priest* (ક્રિયા કરનાર મુખ્ય ધર્મગુરૂ) એહવો અર્થ કીધો છે. અને એહવોજ વાકય આવાં યશતનાં મજકુર ફકરામાં આવ્યોછે ત્યાં ડા૦ સ્પીગ-લનો તરજુમો લગાર ગુચવન ભરેલો છે. પરોફેસર યુસ્તીએ 'થ્રાયઓનો' શબ્દનો અર્થ જંદ શબ્દ કોશમાં, 'ત્રણ ગણું'

(*Three fold*) કીધોછે. મારા વિચાર પ્રમાણે એનો અર્થ "માનસોનાં રવાનનું રક્ષણ કરનાર અથોરનાન" એહવો લેવો. કેમકે અથોરનાનનું કામ માનસોને નીતિનાં માર્ગો શિખવી તેમને ગુનાહથી દુર રાખી, તેમના રવાનોનો દોજખથી છુટકો કરવાનું છે. એહવી મતલબનુંજ લખાન "દાદસ્તાને દીની" નામની પેહલવી કેતાબમાં આવેલું છે. તેમાં નોશેરવાન આદેલ પોતાની મજલેસમાં એક વડા ધર્મગુરૂ સાથે વાતચીત કરતાં નીચે પ્રમાણે બોલ્યો હતો!—"દીનનો એલમ ધરાવવાને લીધે તું હમારો પીતા છે; હમો તારા તનના પાસબાન છેયે પણ તું હમારા રવાનનું રક્ષણ કર્તા છે."

ફ૦ ૮૬ મો—એ ફકરામાં અહુરમજદે અર્દ્વી સૂરને આકાશ ઉપરથી આ પૃથ્વી ઉપર આવવાને જણાવ્યું છે તે હિંદુઓની કાશી નદીની વાતને મલતું છે. હિંદુઓના લખાન

પ્રમાણે કાશી નદીબી આકાશ ઉપરથી અત્રે ઉતરી આવી છે.

ફ૦ ૮૮ મો—એ ફકરાની મતલબ બરોબર સમજાતી નથી. મેં એનો અર્થ બીજાઓથી તદન જુદોજ કીધો છે. એ ફકરામાં "અન્તરે અરેથેમ્" છે તેને હું 'અન્તરે અરેધેમ્' લેવાને દુરસ્ત ધારૂં છું. યજશનેનાં ૧૧ માં હામાં 'મધેમે થ્રીત્વે અહ્‌ હાઉ જંમો' એહવો વાકય આવેલો છે; તેનો પેહેલવી તરજુમો "મીયાને સરેશૂતે ઇ ગોમન દમીક" કીધો છે. હવે એ મજકૂર પેહેલવી વાકય દાદસ્તાને દીની નામની પેહેલવી કેતાબમાંબી આવ્યો છે. એ કેતાબમાં આ સૃષ્ટિને, હિંદુઓની મારફક,—(૧) અવરતુમ સરેશૂત (=સ્વર્ગ), (૨) મીયાની સરેશૂત (=પૃથ્વી અથવા મૃત્યુ લોક) અને (૩) અધરી સરેશૂત (=પાતાલ) એહવા ત્રણ ભાગોમાં વહેંચી છે. ત્યાં મજકૂર પેહેલવી "મિયાની સરેશૂત"-ની સહમજન આપતાં લખેચ કે જેમાં અદમ

તથા તમામ મખ્લુકાત વસેચ તે ભાગ. એ ઉપરથી એ યશ્તનાં એ ફકરામાં આવેલા 'અન્તરે અરેથેમ'નો અર્થ આ દુન્યા કર્યો છે. મારા વિચાર પ્રમાણે એ ફકરાની મતલબ આ છે કે અહ્રી સૂરનું આવતું આકાશ ઉપરથી છે તેથી નુકસાનકારક મુજી જાનવરો તેમાં કોઇબી રીતની ખરાબી કરી શકતાં નથી.

ફ૦ ૮૯ મો—અહ્રી સૂરની આરાધના, એ ફકરા પ્રમાણે, રાતને વખતે યાને અઇ. વિસરૂથરેમ ગેહમાં નહિ થઇ શકે. ૬૨ માં ફકરા પ્રમાણે ઉશહિન ગેહમાં એની આરાધનાં થઇ શકે છે. કેમકે તે ફકરામાં જણાવવા પ્રમાણે ઊશહિનનાં વખતમાં વફરેનવાજે તેની આરાધના કરી છે.

ડા૦ સ્પીગલ એજ ફકરા ઉપરથી અહ્રી સૂરની બંદગી કોઇબી વખતે થઇ શકે એહવો સાર કાહાડે છે. એજ ફકરામાં 'આ તૂ મે' થી તે 'તનુ માંથો' સુધીના વાકયનો અર્થ બે રીતે થઈ શકે છે. એક મજકૂર ફકરામાં

કરેલા છે તે પ્રમાણે અને બીજો નીચે પ્રમાણે. પણ એ અર્થ કરતાં 'ફરદ્-હરોઇત્' (તેણે ખાવું જોઇએ) એહવો એક ક્રીયાપદ ઉપરથી લેવો પડેછે. ત્યારે નીચે પ્રમાણે અર્થ થાએ છે. "તે મારાં જોર (ક્રીયા કીધેલી વસ્તુની ચાશની) તુંએ યાને જરથોશ્તે ખાવી; તથા દીનનો એલમ ધરાવનાર, દીનના હોકમોને શિખેલા, માથ્રને સમજનાર નેક ગુણો ધ-રાવનાર અને માથ્રમાં જણાવેલા કાંનુનો પ્રમાણે પોતાને ચલાવનાર એહવા અથોર-નાનેજ ખાવી." એ ફકરામાં અથોરનાન કેહવો હોવો જોઇએ તેનું લક્ષણ આપેલું છે.

ફ૦ ૯૩ મો—એ ફકરામાં "નિવયક," 'નિપસ્નક,' 'અપસ્કરક,' અને અપખ્રઓસક' એ કોઇ બદ રૂહોનાં નામો હોય એવું લાગેછે, અને અહીં સૂરની, તેના ઠેરવેલા વખતથી જુદે વખતે (યાને રાતને વખતે) કીધેલી આરાધનાને તેઓ સ્વીકારેછે. એજ ફકરામાં 'યા નોઇત્ હઇતિ વીસન્તિ દએ-

વનાંમ્ હુઇતિ યસ્ન' એ વાક્યમાં 'હુઇતિ' એહવા બે શબ્દોછે તે "પઇતિ" લેવા જોઇએ; અને છેલ્લો 'યસ્ન' શબ્દ સાતમી એકવચનમાં 'યસ્ને' લેવો જોઇએ. ડા૦ સ્પીગલે એ શબ્દને 'હુઇતિ'જ રાખીને તેનો અર્થ "જાહેર રીતે" એહવો કરયોછે. અને એ ફકરાનો અર્થબી જુદી રીતે કરે છે અને 'નોટ'માં જણાવેછે કે એ ફકરો ગુચવાડા ભરેલો છે.

ફ૦ ૯૯ મો—એ ફકરામાં "**ખઇનિ**" શબ્દને બદલે **ખએઉઇ** શબ્દ હુતો તે મેં વંદીદાદની ૧૪ મી પરગરદનાં ૧૪ માં ફકરા ઉપરથી (જ્યાં એજ વાક્ય આવેલો છે. અત્રે ઊપર પ્રમાણે સુધાર્યોછે.

ફ૦ ૧૦૬ ઠો—એ ફકરામાં 'તાંથ્રવન્ત' અને 'પેશન' એ બે શબ્દોને વિશેશ નામો લીધાંછે તેને બદલે જો અજાંસ્પના વિશેશણો લઇએ તો નીચે મૂજબ અર્થ થઇ શકે "ઝિહા દેલના (કુકર્મી), બદદીન, વેર;

દેવપરસ્ત અને બુરા દરવંદ અરજાસ્પને ....મારનાર થાવું." પરોફેસર સ્પીગલે ઊપર પમાણેજ કીધા છે.

ફ૦ ૧૧૦ મો——એ ફકરામાંથી, ૧૦૬ ઠા ફકરા પમાણે અરજાસ્પની સાથે આવેલા શબ્દો 'પેશોચઙ્ગ્હ (લડાઇ સોધનાર) અને 'હુમયાક' (ઘણા મક્કર તથા ફરેબવાલો) ને અરજાસ્પના વિશેશણોજ લઇએ તો સારૂં કેમકે એ નામના કોઇ પુરૂશો, અરજાસ્પની સાથે મલી ગુસ્તાસ્પની સાંમેની લડાઇમાં; ઉતરેલા હોએ એવું કોઇ તવારીખમાંથી મલતું નથી.

ફ૦ ૧૧૩ મો——'વન્દરેમઇનિશ' પરોફેસર યુસ્તીનાં વિચાર પમાણે એ **વન્દરેમન**, અફરાસ્યાબના ખાન્દાનનો અને અરજાસ્પનો બાપ હતો. શો૦ ખુ૦ ૨૦ કામાજી

એને અરજાસ્પનો વિશેશણ ગણી "જંગલી મનવાલો," (યાને નાદાન, અપટ) એહવો અર્થ પોતાના જરથોશ્ત નામામાં કરેછે.

ફ૦ ૧૧૭ મો—એ ફકરામાં લાક્ષણિક-પ્રકારે, જુદા જુદા આકારમાં અર્દ્વી સૂરનુ પાણી ઉત્પન્ન કરનારી ચાર શકિતઓનું વર્ણન કરેલુંછે. એમાં 'અર્વાન' શબ્દનો અર્થ તરજુમામાં "જવાન ઘોડા" કર્યો છે તે ભુલ થઇછે. એનો અસલ અર્થ "જવાન" છે; પણ હિયાં "ઉત્પન્ન કરનારી શકિત" એહવો લેવો. એ ફકરા ઉપરથી બીજું એ જણાયછે કે જે ઠેકાણે અર્દ્વીસૂર નદી આવેલી છે ત્યાં વર્ષાદ ચાર રૂપમાં પડવો જોઇએ. ૧, વાર (પાણી), ૨, સ્નએજ (બર્ફ), ૩, સરસ્ક (કરાં) અને ૪, ફ્યઙ્હુ. એ છેલા શબ્દનો અર્થ બરોબર સમજાતો

નથી. ડા૦ સ્પીગલે તથા પરોફેસર યુશ્તીએ એનો અર્થ 'કરાં' (ઉપરથી કાંકરાના આકારમાં બંધાઇને પડતું પાણી) કર્યોછે; પણ તેને વાસ્તે મજકુર ફકરામાં 'સરસચિન્તએચ' શબ્દ આવેલોછે, માટે એનો અર્થ કંઇ જુદો થવો જોઇએ. જો એ 'ફ્યડ્હુ' શબ્દને સંસ્કૃત "શ્યાય," "શ્યૈ" એ ધાતુ ઉપરથી લઇએ તો કદાચએનો અર્થ "મોટાં કરાં"નો થઇ શકે.

ફ૦ ૧૨૬ મો—'બવ્ર' એ એક બીલાડીનાં જેવું પણ પુછડી વગરનું જાનવર છે. એનું ચામડું ઘણું સુન્દર છે અને હાલ પણ તે ઊંચા અને કીમતી કપડાં બનાવવામાં કામમાં આવેછે. એ જાનવરને અંગ્રેજીમાં બીવર (*Beaver*) અને ફારસીમાં 'બબ્ર' કહે છે.

ફ૦ ૧૨૧ મો—એ ફકરાશી અર્દા સૂર યશતનુ સેવટ આવતું હોએ એહવું જણાએ છે. કેમકે હિયાંથી ઉપરની બાબદ સાથે કસો સંબંધ લાગતો નથી. એ ફકરાથી સેવટ સુધી ચેકસ મુરાદ ચાહવામાં આવી છે. પણ એ મુરાદ કોણ ચાહેછે તે જણાતું નથી. કદાચ એમ વિચારીએ કે એ મુરાદ જરથોશ્તે ચાહેલી છે તો જરથોશ્તે દીન ફેલાવવાની મુરાદ ચાહવી જોઇએ—બાદશાહી તથા લડાઇને લગતી મુરાદ ચાહવાની જરથોશ્તને અગત નથી માટે એહવું લાગેછે કે એ યશતનું સેવટ આવવા પછી હીયાંથી તે સેવટ સુધી (૧૨૭ માં ફ૦ થી તે ૧૨૯ સુધી) ની બાબદ પઢનારને પોતાને માટેની હોય અને જો તેમજ હોય તો એ ત્રણ ફકરાઓ ઉપરથી એહવું અનુમાન થઇ શકેચ કે એ

વખતનાં સઘલા લોકો હાલના સુધરેલા દેશોનાં લોકોની મારફક, અગતને વખતે પોતાની ખુશીથી અથવા પોતાના પાદશાહનાં હોકમથી લડવાને બાહેર પડતા હોય, અને તેથીજ પોતાને માટે બાદશાહી લાયક ચીજો તથા સુખ, બહાદુર છોકરો અને મજબુત ઘોડાની મુરાદ ચાહવામાં આવી છે.

બીજી એહવીબી તરક થાઈ શકેછે કે એ મુરાદ એ યશ્તના લખનારે પોતે, એ યશ્તની સેવટે, પોતાને માટે ચાહી હોય, અને એ યશ્તનો લખનાર તેણુ જે મુરાદ ચાહીચ તેને લાયકની મોટાઇ ધરાવનારો હોએ.

